

Št. 074

JULIJ 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE



Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnični urednik:
Chris Hartke
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Tomislav Gruden,
Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann,
Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolić
Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Ciril, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Nada Žgank
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 320

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje –
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.



Naložba v vašo prihodnost
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE



vsi drugačni
vsi enakopravni



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

PSI IN MAČKE



foto: osebni arhiv

Zaljubljena sem v mačke in mačkone. Tudi v pse, ampak teh se tudi na smrt bojim. Ne vseh, s tistimi velikimi in nedobrodušnimi se prav nerada srečam. Pa vendar – ali nismo tudi ljudje kot psi in mačke? Dostikrat še slabši. Moja mačka za primer je brez repka zaradi prometne nesreče, pa vendar (ali morda ravno zato?) je velika borka. Mar niso tudi Kralji ulice nekaj podobnega? Ko jih poslušam, včasih delujejo name kot režeči psi in mački. Vendar jih prav tako vidim tudi kot prestrašene, boječe v sebi, nežne, a v boju za preživetje pripravljene skočiti v bran. Kot napadalni psi in mačke. Drži, da so novodobni hišni ljubljenci vedno manj borci, a divji mački so, kot že rečeno, nekaj povsem drugega. Nekaj takega kot ljudje, ki so jih doletele osebne grozote ali ponižanja. Človek, ki je nekaj izgubil in mu pomagamo pri reševanju kože, je ponavadi globoko hvaležen za pomoč in na nek način lahko postane rešitelju celo suženj. Zdi se mu namreč, da je dobrotniku dolžan do konca življenja. Četudi so Kralji ulice v načelu svobodnjaki, so hvaležni za vsak prodan izvod časopisa ali drobiž, si pa zagotovo želijo tudi vsakdanjega družinskega življenja. Ravno iz tega razloga se pač vsak dan vračajo na svoje »delovno« mesto. Saj ne rečem, zagotovo so tudi vsi ostali (delavci) hvaležni za službo v teh časih, če jo le imajo. Čeprav je res, da tovrstne hvaležnosti kot med našimi Kralji v drugih službah nisem opazila. Tam so velikokrat vsi skregani med sabo, ali pa do drugih zavzemajo hinavsko pozo. Nekateri tudi komaj spregovorijo med sabo. In smo spet pri psih in mačkah, čeprav so ti za povrh zvesti. Človek po svoji naravi ni tak. Živimo sicer v utvri, da smo zvesti službi, partnerju, otrokom, konec koncev pa tudi svojim ljubljencem. A zvestobo lahko tudi hitro prodamo, ali jo celo zamenjamo za novo zvestobo. Kdo je torej boljši? Kdo ima pamet? Meni se zdi, da je tisti, ki ima pamet in čustva dostikrat slabši od tistih bitij, ki tega nimajo. Pa smo tam. Ali so Kralji in Kraljice ulice sami krivi, da so na cesti? Morda so, ampak nekaj je tudi za tem. Psiha. In tako kot živalsko psiho, tudi psiho brezdomca nekaj primora, da se bori za golo preživetje – stvari, kot so: jesti, piti, streha nad glavo. Za njih v naši družbi sicer obstaja nekaj sočutja, ni pa popolne oskrbe. Nemaokrat so psi in mačke celo bolje preskrbljeni ... »Ja, ta je pa čisto nora,« boste nemara porekli. »Ljudi primerja z živalmi!« Pa saj so jih že tolikokrat. Pisci v romanih, dramah, basnih, ... Sama bi rada izpostavila le eno: hvaležnost iz ene in druge strani in beda, ki prav tako lahko nastane na eni ali drugi strani, sta prisotni pri obeh.

Mimogrede rečeno; tudi Charles Bukowski je imel pet mačk, ki so morale biti zvečer in zjutraj notri, drugače ni mogel zaspati.

Barbara Jozelj

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 ZAPOSLETE SE, PROSIM
- 7 OKUPIRAMO FRANKFURT 16. - 19. MAJ
- 8 Z.G.U.B.A.
- 8 NA SREČO KONEC
- 9 TATU ZGODBA
- 10 INVALIDI DRUGORAZREDNI...
- 11 PRP PIKNIKOVANJE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI ZAVODU PELIKAN
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PISMO BRALCEV
- 26 PODPIRAM
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

ZVEZDANA

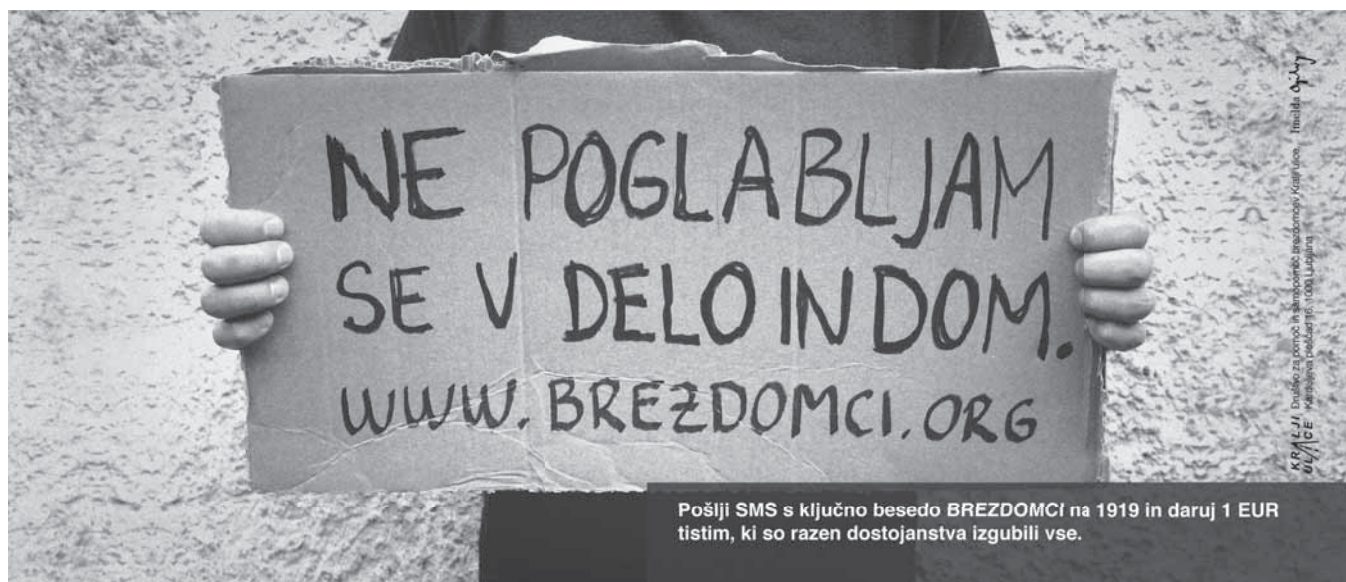


foto: arhiv KU

Prihajam iz Prlekije, odrasla pa sem v rejniški družini. Vanjo sem bila nameščena v starosti leta in pol in družina, v katero sem prišla, je bila številčna. Rejnika sta imela šest svojih otrok in še tri v rejništvu. Dva od teh sta bila invalidna in potrebna dodatne pomoči, rejnika pa že precej v letih. Za povrh je rejnica pazila tudi druge otroke. Imeli so manjšo kmetijo z nekaj prašički in kokoški ter sadovnjakom. Ko danes gledam na to, bi lahko rekla, da mi ni nič manjkalo, ampak po svoje mi tudi je. Zelo me je veselila glasba, pa tudi moda, a nisem imela prave prilike razvijati svojih zanimanj. Izšolala sem se za šiviljo, vendar tega dela nisem dolgo opravljala. Zamenjala sem tri službe, v vseh po vrsti sem ostala le krajši čas. Rodila sem tudi sina, ki so mi ga 4. aprila lani vzeli in ga dali v rejništvo. Ne vem, kje se nahaja in v Ljubljani, kamor sem se zatekla, se počutim v redu. Edino, kar res pogrešam, je sin. Zdaj ima 5 let in računala sem, da bom lahko nanj prenesla svoje navdušenje nad glasbo in se ji skupaj z njim posvetila. Res obžalujem, da mi to ni uspelo. V Ljubljani sem spoznala precej ljudi, s katerimi se družim, največ jih je iz vrst Kraljev. Rada obiskujem likovno in glasbeno delavnico, ker rada ustvarjam. O sebi bi lahko rekla, da sem že od nekdaj precej črnogleda, o svojih starših pa sploh nočem govoriti, zame več ne obstajata. Rejnika sem tu in tam obiskala, ko sem še živela v tistih koncih. Zdaj z njima nimam več stikov, kot tudi ne z otroki, s katerimi sem odrasčala.

**KAJ SI ŽELIM? ŠE NAJBOLJ OD VSEGA RESNICO,
KJE JE MOJ SIN, KI MI POMENI NAJVEČ IN GA ZELO
POGREŠAM.**

03
KRALJI
ULICE



Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

ZAPOSLETE SE, PROSIM!

04
KRALJI
ULICE

Po dolgih letih strahotne brezposelnosti se je večina državljanov navadila na življenje na samem dnu. Zategovanje pasu je dobilo nove razsežnosti: postalo je religija (»Cerkev zategovalcev pasu poslednjih dni povečuje svoje članstvo«), olimpijska disciplina (»zategovalec pasu v mušji kategoriji Janez Novak je član naše olimpijske reprezentance«) in celo znanstvena disciplina (»koeficient zategljivosti pasov in ionizirajoča sevanja«). Hiše in večstanovanjske zgradbe so še naprej propadale, gospodarstva si ni upal nihče več niti omenjati, ljudje so trumoma spali po parkih in pod mostovi in tolpe so se nenehno spopadale za majhne ugodnosti. Potem je počasi začelo iti na bolje, toda, še preden je splošni standard postal primerljiv s tistim v srednjem veku, je udarila nenadna, težka epidemija. Njen povzročitelj je bil virus, ki je ušel iz znanstvenih laboratorijev. Zanj je bilo značilno, da je pobijal tiste, ki so od dela pregoreli ali so bili na delovnem mestu pod hudim stresom. Umrlo je na tisoče ljudi, sanitarne službe pa so jih zvlekale na kupe kar pred njihovimi pisarnami in tovarnami ter jih sežgale, da se ne bi okužili še ostali. Najeti kurjači so svoje delo opravljali v počasnem ritmu, saj bi jih pregorele ali izpostavljene stresu takoj napadel in umoril strašni virus. Na lepem so v deželi nastale okoliščine, zrcalne tistim iz časa velike brezposelnosti: delavcev vseh vrst je naenkrat strahotno primanjkovalo. Jaz sem to zanimivo obdobje pričakal pod mostom kot eden izmed sto tisoč klošarjev, s steklenico poceni vina v roki in s petimi križi na hrbtu. Svojemu klošarskemu vsakdanu sem se že tako privadil in ga vzljubil, da ga ne bi zamenjal za nič na svetu. Takrat pa so me pričeli obletavati nadležni delodajalci ... Najprej so na moj zadnji stalni naslov, ki sem ga le poredko obiskal, začele prihajati roteče pisne ponudbe za delo. Ko je bil poštni nabiralnik poln do vrha, je pričel poštar zlagati pisma kar na stopnice. Večina pisem je šla nekako takole: »Dragi velečenjeni in nadvse čislani gospod X! Smo skromno podjetje Y, ki obupano išče nove delavce za redno zaposlitev za nedoločen čas. Pripravljene smo Vas sprejeti pod Vašimi pogoji, brez kakršnih koli pogajanj. Razgovor pred zaposlitvijo seveda ni obvezen. Temu pismu je priložena pogodba, kjer na črte prosim vpišite podatke o višini plače, delovnem času in o bonitetah, ki jih zahtevate, pogodbo prosim podpišite in nam dva izvoda, lepo prosim, vrnite. Če Vam je lepljenje znamke pretežko delo, vrzite kamen v okno naše poslovne stavbe, ko boste šli slučajno mimo, kar bomo razumeli kot izraz Vaše želje, da po pogodbo takoj pošljemo svojega kurirja. Globoko se Vam opravičujemo za motenje vašega klošarskega življenja in Vam želimo veliko zabave v Vaši novi službi pri nas. S ponižnimi pozdravi, direktor Z. «Informacije o novih pristopih podjetij pri novačenju delavcev so se med klošarji hitro razširile, vendar pa, kot je bilo pričakovati, niso zbudile velikega zanimanja. Delovna morala je že zdavnaj izpuhtela, klošarska pa je bila na vrhuncu. Takrat mi je moj stari pivski prijatelj Nace zaupal zanimivo anekdoto o tem, kako se je enkrat, potem ko je površno pregledal kakšnih sto ponudb za službo, odločil, da se bo iz čiste zabave udeležil enega od razgovorov. Na izbrani dan so ga v sejni sobi pričakali direktor, njegov namestnik, vodje oddelkov in pol ducata tajnic. Najeli so tudi manjši glasbeni orkester. Zamujal je kakšne tri ure, oni pa so tiho čakali in goreče upali, da bo prišel. Nihče si do njegovega prihoda ni upal niti na stranišče. Takoj, ko je naredil prvi korak skozi vrata, so vsi vstali v pozdrav. Preden je kaj rekel, je zaigrala godba, nalili so mu kavo in postregli s sendviči in slaščicami. Zahteval je viski in ga takoj dobil. Med cmokanjem jim je Nace razložil svojo vizijo bodoče zaposlitve:



»Takole. Delal bom štiri dni na teden, od torka do petka. Vsak dan bom prišel za štiri ure, v katere je všteta ena ura za malico. Nikoli me ne pričakujete pred deseto dopoldansko uro. Če me kdaj ne bo, morate sami urediti moj bolniški status. Pripada mi službeni avto s seksi soferko, vendar brez skrbi, avta ne bom veliko uporabljal ... Še naprej bom stanoval pod mostom, ker sem tega vajen. Kdor koli bo vpričo mene omenjal nečistočo, smrad ali pijanost, bo takoj odpuščen iz službe!« Zmenili so se tudi, da bodo pred njegovo pisarno postavili avtomate za kavo, hrano in sladoled. In pikado. Edina zahteva je bil nagobčnik za njegovega pitbula, ker je poklal že nekaj ljudi. Pes bo dobil manjšo pisarno zraven. Podjetje si zaradi popadljivega psa ni moglo privoščiti izgube delavcev, »tega našega največjega bogastva«, kot je vzneseno ponavljal direktor. Priznati moram, da je Nacetova prigoda name naredila pozitiven vtis. Še sam sem sklenil, da se bom podal na enega teh zabavnih razgovorov, samo da vidim, kaj vse so mi pripravljeni ponuditi v svojem (jalovem) upanju, da me bodo prepričali. Na tem mestu bom po spominu obnovil del pogovora med sabo in direktorjem. Direktor: »Dragi gospod X, že dve uri se trudim, da bi vas prepričal, da vsaj poskusite z delom pri nas. Nobenih referenc ne zahtevamo, niti priporočil, nobenih delovnih izkušenj ne potrebujete. Zaposlite se, prosim!« S prstom sem povrtal po nosu in smrkelj obrisal ob nogo njegove velike mize. »Bom še videl. Veste, odkar stanujem pod milim nebom, imam ogromno časa in del tega časa porabim za izmišljanje raznih perversnosti ...« »Popolnoma vas razumem, gospod X,« je odvrnil direktor. »Po svojih najboljših močeh se bomo vsi v podjetju potrudili, da boste lahko na svojem novem delovnem mestu uresničili vse svoje skrite želje. Perverznost je vendar integralni del poslanstva naše korporacije!« Nadaljeval sem: »Od časa, ko me je vlada čez noč vrgla na cesto, sem odkril, da imam nemajhne potencialne vsaj za naslednje stvari: zoofilijo, pedofilijo, nekrofilijo, poligamijo, sadomazohizem, vojerstvo, kleptomanijo in patološki narcizem.« »Gospod X, kljub hudi kadrovski stiski, ki tlačijo našo deželo od tiste epidemije virusa naprej, nam je vendarle ostalo nekaj ljudi, ki vam bodo rade volje priskočili na pomoč pri razvoju vaših potencialov. Vse, kar se bo dogajalo v vaši pisarni, bo ostalo v strogi poslovni tajnosti, prisegam vam. Želite, da stene dodatno zvočno izoliram?« Pa se mi nekako ni več dalo gledati teh budal in sem brez pozdrava odšel. »Gospod, kaj ne boste podpisali pogodbe ...« je cvilil nek glas za mojim hrbtom. Ko sem zavil okoli prvega vogala, me cviljenje ni več doseglo. Odločil sem se, da vseeno malo poskrbim za osebno higieno. Spustil sem se k reki, ki se je leno vila skozi predmestje. Blizu brega je razpadalo truplo moškega, ki bi lahko bil poslovnež – tako sem vsaj sodil po obleki. S palico sem ga odrinil proti sredini reke in počasi zabredel v vodo. Potem sem se posušil na soncu in si lase obrisal v star časopisni papir. Učinek hrane, ki sem jo zbasal vase med razgovorom za službo, je popuščal, zato sem se lotil iskanja kakšnega crknjenega goloba, da bi si ga pripravil na ognju iz smeti. Lahko sem bil brez skrbi: golobov pa virus že ni prizadel – nikoli niso pregoreli ali bili pod delovnim stresom!

Jurij Kunaver

Ona

Oči. Obraz. Pogled.
Sliši. Vidi. Čuti.

Morda ne ve,
da svet ni le v barvah ...

Morda ne ve.

Roka. Gib. Dotik.

Včasih res govori,
česar ne verjame.

Včasih res.

Utrip. Drget. Nasmeh.
Kako le zveni pesem, pesem
o sreči?

Kako le ...?

Tipa. Sanja. Ljubi.

Barbara Kališnik



NEBEŠKE OŽINE

Sreča reveža,
ko dobi kovanec,
vznemiri zvezde.

V nebeški modrini
je tiha radost
stisnjene možnosti,
ki diši v tisto noč,
ko zares slišimo.

Ki poje ljudem,
s katerimi o tem
lahko govorimo.

Zuzzanna G. Kraskova

Prebranec

Smehljaji, ujeti v
nemarnem,
obešajo zaplenjene
nesrečnosti,
ki vztrajno polagajo roke
na oči.

Rojevajo pesem,
ko segajo iz časov dud in
slinčkov.

In vsi slinčki so bili
zamazani,
vse dude so padale na tla.

Čemu razslojenost?

Karmis

BITI SVOBODEN JE LE MISEL V GLAVI

V Slovenj Gradcu je v okviru evropskega filmskega festivala 7. maja potekala okrogla miza z naslovom Izza rešetak, ki je bila na vrsti po tistem, ko smo si ogledali dokumentarni film z naslovom Grenkoba nasmeha, posnet v največjem slovenskem zaporu na Dobu, in danski film z naslovom R, ki govori o nasilju v danskih zaporih in je bil zelo pretresljiv. Gostje okrogle mize so bili: direktorica Zavoda za prestajanje mladostniškega zapora Celje Edita Mejač in njen sodelavec Tomaž Bračko, pravosodni policist, zadolžen za varnost v celjskem zaporu, Lojze Smole, nekdanji zapornik ter Tone Poljanec, mentor in soavtor filma Grenkoba nasmeha, okroglo mizo pa sem vodila novinarka Večera in doktorica znanosti Damijana Žiš, ki sem v svoji doktorski nalogi ugotavljala prisotnost nasilja v slovenskih zaporih in sem avtorica treh knjig, med njimi prve knjige v Sloveniji, ki govori o prestajanju zaporne kazni, z naslovom Utrinki za rešetkami. Na okrogli mizi smo odprli kar nekaj zanimivih tem, ugotavljali pa smo, da je za zaprto osebo, ko pride v zapor, najtežji odvzem svobode ter prekinitev stikov s prejšnjim življenjem, družino, sorodniki, službo in prijatelji. Kajti v zaporu se znajdejo tudi ljudje z urejenimi življenji, ki pa jim morda povzročitev prometne nesreče, v kateri nekdo umrl, povsem spremeni življenje in pristanejo z zaporu. Gospod Lojze pa je dejal – in z njim se zelo strinjam –, da je biti svoboden le misel v glavi vsakega človeka posebej, in da si lahko tudi v zaporu svoboden, četudi izza rešetak. Strinjali smo se, da je v zaporih – tudi slovenskih – zelo močno delovanje tako imenovanega podzemlja ali zaporniške



Foto: arhiv Organizator okrogle mize

subkulture, katerih sankcij se obsojenci bojijo bolj kot uradnih, kjer so »pravila igre jasna«. Gospod Lojze je povedal, da v zaporu najlažje preživiš, če se držiš sam zase in se ne brigaš za druge. Sam je v njem odkril tudi pesniško žilico – obsojenci so ga klicali Prešeren –, ki je morda sploh nikoli ne bi bil, če ne bi pristal za rešetkami.

Dr. Damijana Žiš, novinarka

BREZDOMSTVO IN PRAVICA DO NAMESTITVE V KRIZNIH ČASIH

11. EVROPSKO SREČANJE LJUDI, KI IZKUŠAJO/ SO IZKUSILI REVŠČINO
BRUSELJ, 10. - 11. MAJ 2012

Maja letos smo v naši ljubi prestolnici Bruslju tisti, ki se srečujemo z revščino in socialno izključenostjo, odpirali vprašanja, povezana z brezdomstvom in pravico do stanovanja v kontekstu sedanje splošne krize. Največkrat slišani kontra – par besed – je bil **poverty/dignity**. To bi po naše pomenilo, da splošna revščina ne omogoča dostojnega življenja; še več, pripelje nas do socialne izključenosti. V organizaciji Sveta Evrope (ki mu trenutno predseduje Danska), Evropske komisije in pa v sodelovanju z EAPN in FEANTSA nas je preko 150 delegatov iz tridesetih evropskih držav skušalo odgovoriti na tri ključna vprašanja: -Kaj se je bistvenega spremenilo od 2008 do 2012 v zvezi z brezdomstvom in pravico do stanovanja?

-Kateri so primeri dobre in slabe prakse, izhajajoč iz neposrednih izkušenj prisotnih delegatov?

-Kako lahko oblikujemo takšne strategije, da bodo ustrezale raznolikim potrebam in resničnostim različnih posameznikov/nic ter skupnosti? Naša delegacija (Ibrahim Nouhoum, nacionalni koordinator in predstavnik EAPN Slovenija, Petra Majer, predstavnica romske skupnosti ter članica Društva za varno sožitje iz Kočevja, Žan Petrič, predstavnik istega društva in pa jaz kot



Foto: arhiv Ibrahim Nouhoum

predstavnik Kraljev ulice) je skušala prispevati s primeri dobre prakse iz Slovenije in pa s predlogi o uveljavitvi konceptov socialne ekonomije, tj. socialnega podjetništva in kooperativ. Poudarili smo tudi, da je ulica lahko prostor za kreativno sobivanje, ne pa kraj, kamor se pomete »obrobne« ljudi in »obrobne« probleme. Predstavnica iz Italije je podala jasno sporočilo: »Čas je, da EU voditelji prično slediti svojim lepim besedam s konkretnimi akcijami!« V podporo temu sporočilu smo delegati pokazali rdeč karton predstavnikom evropskih institucij: **»Dovolj nam je ukrepov za spopadanje z ekonomsko krizo, ki le še povečujejo revščino in socialno izključenost!«** V upanju, da bo naše sporočilo našlo pot v EU ušesa in strategijo do 2020, smo se še kar razpoloženi vrnili v naš lastni vsakdanjik.

Primož Časl

OKUPIRAJMO FRANKFURT 16. - 19. MAJ

Razvlečena pot Ljubljana–Frankfurt. Vlak. Okna hermetično zaprta. Brez zraka smo. Prepoteni in cigaret željni. Uspe nam odpreti dodatno toaleta. S pridom smo jo uporabljali kot ilegalno kadalnico. Zabavali smo se in smejali. Kriminalist nas je poimenoval zabaviščniki. Naziv se je prijel tudi pri sprevodnikih. Res prisrčno. Končna postaja. Kontrola in popisovanje. Svobodna Evropa?! Utrujeni pademo v noč.

Demonstracije pred Goethe univerzo. Cilj je Paulsplatz. Naenkrat policija. Opazovanje. Zberemo se in krenemo naprej. Tečemo. Ustavijo nas že po petih minutah. Obkoljeni. Mi svobodni, oni ujeti v terminator obleki. Grupe desetih lahko gredo naprej. Morebiti celo petnajstih. V obroč pristopijo seveda še ostali. Izenada sprememba. Ne smemo nikamor naprej. Vse nas nameravajo popisati in določene tudi aretirati. Bil je nateg, da so v obroč pristopili še tisti, ki so bili zunaj njega. In tako so nas lepo imeli vse aktiviste zbrane na kupu! V roki nosim zaščito pred solzilcem z oznako 99 %, 100 kosov imam še za ostale. Tri položim na tla, simbolično, kot mejo med nami in policijo. Ne nas pretepati. Napeto je. Ne nas pretepati! Nimate te pravice. Sledi postopek popisovanj, slikanj, odvzemov odtisov in aretacij. Aretiranih 7 naših in 80 Italijanov. Odvzamejo mi vseh 100 kosov zaščite pred solzilcem. Zakaj? Pa saj to je demokracija. V kali zatreti. Prepoved zbiranja, gibanja, grupiranja in izražanja nestrinjanja z ukrepi že



07
KRALJI
ULICE

foto: Tomaz Zaludnik

tako prezategnjenih pasov. 19. maj. Zbere se nas okoli 10.000 demonstrantov. Koliko so jih samo ustavili, jim prepovedali vstop v Frankfurt, zablokirali? Se ne ve! Korakamo. Naša mala grupica osemnajstih iz Slovenije, 15 o, v dveh vrstah smo. Držimo se za roke in drug drugega imamo na očeh. Korakamo. Napetost v zraku. Slišimo: »Stoj, ustavite se.« Vidim, kako policisti drviyo navzdol. Ob meni ograja, bela, montažna. Prileti nekaj mladeničev, trgajo ograjo v želji po pretepu s policijo, maščevanju, upiranju proti varovalcem sistema. Protest je legalen. Ni strahu pred konflikti s policijo, razen v primeru izražene agresije provokatorjev. Po tem je policija izredno hitra. Spustijo se na izvor

in vse obkolijo v tistem delu, pretep in aretacije sledijo. Če si v bližini, jo pač skasiraš. Naš cilj je prehoditi pot, izogibanje konfliktom, miroljubno izražanje nestrinjanja, nezadovoljstva. Uspe nam ustaviti besne mladeniče in ograjo postavimo nazaj. Gremo naprej. Vročina, sonce žge, polivamo se z vodo. NE BOMO PLAČALI VAŠE KRIZE!!! Skandiramo. Sliši se nas daleč naokoli. Ljudje poslušajo. »Kdo ste, od kod ste, kateri je to jezik?« sprašujejo. »Iz Slovenije, slovenščina,« poučimo približno 12 Nemcev in jim razložimo pomen. Pridružijo se nam v skandiranju v slovenščini. NE BOMO PLAČALI VAŠE KRIZE!!! Srce mi igra. Tako se združujemo Evropejci, si mislim. Korakamo za Italijani, ki so zelo dobro organizirani. Hodijo v vrstah in okoli svojih imajo obroč, da kdo ne vleti med njih, ker bi lahko šlo tudi za provokatorje. Nikoli se ne ve. Pridemo na cilj. Uspelo nam je. Objamemo se in popadamo na tla. Korakali smo štiri ure. Glasba, ples. Lepša plat protesta. Plešem. Žur, spoznavanje, debatiranje in plesanje. Dež. Blato. Premočeni in blatni se končno vrnemo v kamp. Večina šotorov je mokrih tudi znotraj. Jutro, pakiranje in slovo od Frankfurta. Pričakata nas dva naša z rdečim transparentom: »Dobrodošli 15 o.« Nepozabno, stresno. Utrdile so se vezi med nami, polne ljubezni in nepozabnih momentov.

Anastazia Om



foto: Tomaz Zaludnik

Z. G. U. B. A., HUMORESKA, 2. DEL

Ker sem se večkrat znašel z Barbiko ali Kenom v roki, so bili vsi presenečeni, ko me je v mali šoli dobesedno zaslužnija ljubezen. No, zaljubljena je bila ona, čeprav se mi ne sanja, kaj za vraga je videla na meni, saj sem bil tipičen primer luzerja, ki ga še pes ne bi povohal. Moji odhodi v vrtec so bili pogojeni z velikanskim strahom pred utesnjujočimi objemi in nenehnimi mokrimi poljubi. Smrtni strah me je dobesedno ohromil, ko so mi moji ljubosumni vrstniki omenili AIDS. Da ga lahko dobim zaradi vseh tistih poljubov in izmenjave sline s svojo ljubeznijo. Ko sem jo hotel nekako soočiti s tem, da je vse, kar počneva, sila nevarno, je to samo še razplamtelo njeno ljubezen in to do te mere, da je že načrtovala najino poroko. Seveda je vedela celo za število otrok, ki jih bova imela, kje bova postavila hišo, kakšnega psa bova imela, koliko zlatih ribic, ... Vse je imela že načrtovano, seveda pa se ni trudila vprašati za moje mnenje. Halo, punca je že v mali šoli vedela, kje je njeno mesto! In jaz sem bil njen izbranec. Hura! Seveda pa sem bil že v osnovni šoli pozabljen. Parcela, na kateri naj bi stala najina hiša, je še dandanes prazna. Ni ji namreč uspelo

najti še nobenega, ki bi ukrotil njeno nimfomansko naravo. Mene je s svojim obnašanjem v mali šoli zaznamovala, saj sem jo krivil za svoje ljubezensko življenje, ki ga pač ni bilo. Vendar, če sem pošten do sebe, me ni uročila ona, ampak z ženskami enostavno nisem znal. Kot sem zasledil v neki TV komediji, sem bil kratkomalo pudelj (moški spol); ženske bi me peljale na sprehod, me crkljale, kaj več pa ne. No, nisem se videl ravno stilsko sfriziranega, saj so moji lasje imeli svoje lastno življenje in prepričanje. Prišel pa je šok, ko sem spoznal, da ima organ, ki veselo binglja med nogami, še kakšno drugo funkcijo poleg lulanja. Bil sem zmeden, saj nisem vedel, kam z njegovo ogromnostjo. Spet pa moram biti malce pošten do sebe, saj navsezadnje ni bil ne vem kako velik. Preden pa se spustim v ponižujoče vode, v sramoto skratka, bom z opisovanjem svojih neizpolnjenih, vendar močno prisotnih frustracij nehal.

Marko Nakrić

NA SREČO SREČEN KONEC

Ko smo bili stari sedemnajst let, smo mislili, da smo vsemogočni in najpametnejši. Ker se je pisalo še leto 1990 in so bili posthipijevski časi še zakoreninjeni v nas, smo se odločili kupiti heroin in se odpraviti na vikend v geografsko središče Slovenije. Zraven vasi Vače je na zemljevidu tudi Spodnja Slivna. In tam smo se namenili preživeti vikend polni droge. Jaz in moj prijatelj ter najini puncici smo se odločili intravenozno, v miru jemati dope. Idila sredi gozda je bila popolna popotnica za uspeh naše misije. Tako smo si zadevo skuhal in se lepo po vrsti šopali. Najprej sta se opogumila B. in K., nato pa še moja punca. Jaz, ki »naj« bi zadevo obvladal, sem bil na vrsti zadnji. Vse je bilo v najlepšem redu, dokler ni na vrsto prišlo moje dekle, ki je po prejetem šusu padlo, kot padajo drevesa v deževnem gozdu. V trenutku je bila modra in iz ust ji je silila pena. Panika! Poizkusili smo vsa možna ulična zdravila, toda pulz ji je padal in tudi dihanje je postajalo vse bolj plitvo. Seveda smo poklicali rešilca, toda operater nam je povedal, da rabi vozilo do nas 45 minut, zato smo odložili slušalko, saj bi bila takrat punca tako ali tako že mrtva. Stvar smo vzeli v svoje roke. Eno dekle je prinašalo vedra polna ledene vode, ki smo jih zlivali po njej, jaz sem ji dajal umetno dihanje, prijatelj pa ji je masiral srce (ena, dva, tri, štiri, pet). In borili smo se skoraj uro (ne pretiravam), saj ni bila vajena heroína, kakor tudi ne mi sami. Vse smo delali zgolj po občutku. V glavi se mi je že sestavljala slika, kako njenim staršem razlagam, da se je zgodila nesreča, da smo jemali drogo, pomislil sem tudi na samomor, če bi umrla. Toda po slabi uri je mehko zakašljala in spravila iz sebe nekaj vode, ki smo jo v nepopisnih količinah zlivali po njenem obrazu. Aleluja! Ja, tudi molil sem in obljubil, da če preživi, ne bom nikoli več jemal droge. Potem se je počasi zavedla in dvignili smo jo. Prijel sem jo pod roko in njeno mlahavo telo se je šibilo pod njeno težo in drselo nazaj v večni sladki spanec. Tega nisem mogel dovoliti, zato sem jo na silo odpeljal na sprehod, jo silil, da je naštevata barve (vedela je le za modro in rdečo), govorila svoje ime in podobne bedarije, da bi le ostala budna. Sredi zime sva



se tri ure sprehajala po mrazu, da se je vsaj za silo ovedla in jaz sem se vsaj za silo sprostil. Nato sva šla v posteljo, kjer pa ji tudi nisem pustil spati, saj me je bilo strah. V vsem vznburjenju se ne spomnim, ali sem se zadel, preden sem jo začel reševati, ali sem počakal, da je bila na sigurnem. Najbrž že takoj, glede obljube bogu, pa tudi nisem bil iskren. Najbrž je še danes jezen name, čeprav mu ne dajem več lažnih obljub. Gospa s koso me je še mnogokrat obiskala in postala sva dobra znanca. Potem je bilo ...

Križar

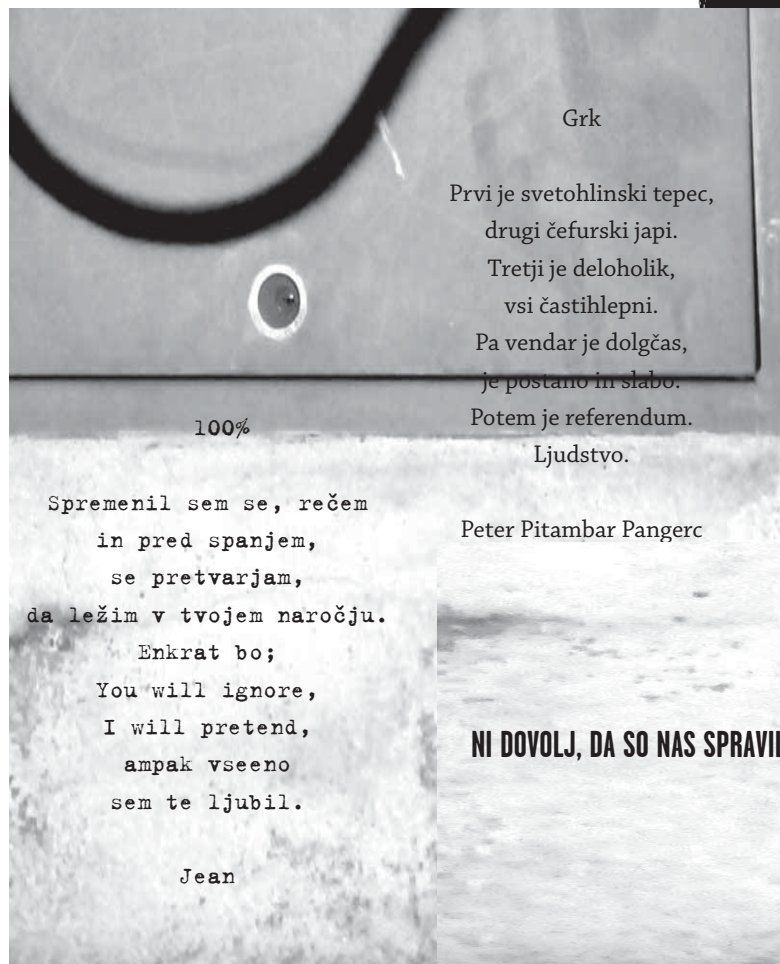
TATU ZGODBA



foto: Anstrelia

Tatu je spomin na zapor (Pisker), kjer sem si tetovažo obnovil. Pred tem sem imel le srček, ki sem si ga dal narediti pri 13-ih letih.

Jože



Grk

Prvi je svetohlinski tepec,
drugi čefurski japi.
Tretji je deloholik,
vsi častihlepni.

Pa vendar je dolgčas,
je postano in slabo.
Potem je referendum.

Ljudstvo.

100%

Spremenil sem se, rečem
in pred spanjem,
se pretvarjam,
da ležim v tvojem naročju.

Enkrat bo;
You will ignore,
I will pretend,
ampak vseeno
sem te ljubil.

Jean

Peter Pitambar Pangerc

NI DOVOLJ, DA SO NAS SPRAVILI NA BOBEN. ZDAJ ŠE TOLČEJO PO NJEM.

TAKOJ, KO SE ZBUDIM,
NAJPREJ SI ZAPOSLOTITVE ZAŽELIM.
IMAM UNIKATNE IZOBRAZBENE DOKUMENTE.
MOJA ŠOLA OBRATUJE,
SPRIČEVALA, PODELJUJE.
IZOBRAŽEVANJA SEM USPEŠNO
KONČALA,
IMAM DVA CERTIFIKATA,
KI VELJATA.
ZELO ISKANA
SEM ZA NJIJU
MISELNO
PREDANO GARALA.
JU PRODAJ ZA ENO
KOŠARICO HRANE
NA DAN, DA MOJA DRUŽINA
NE BO LAČNA?

POGOJ: VSAK MESEC SVEŽA ZELENJAVA,
SADJE.

A NE IZ »PARLAMENTA«!
IZ NAŠE SLOVENSKE TRGOVINE,
DA HRANI
DOBAVNI ROK
NE MINE.

KO BI SE SIMČIČ PISALA,
BI SLOVENIJI LAGALA,
LEPO SLUŽILA.

SEM V OBLAKIH,
IZOBRAZBO
PRIDOBILA.

OJ, MOJA »ŠOLA« JE VSE
DOKAZE IZGUBILA,
NE, NE
ZATAJILA,
MOJA DIPLOMA G. SIMČIČ
JE ILUZIJA

AJ, AJ, AJ LAŽI NE MOREM
VZETI NAZAJ? ... TATIHA-JASNA ...

Anastazia Om

INVALIDI DRUGORAZREDNI DRŽAVLJANI?

Ljudje smo si različni. Nekateri smo grdi ali mozoljasti, drugi pa debeli, piflarji, pijanci, narkomani, lažnivci ... Nekateri pa so samo invalidi. In njih družba obravnava skorajda kot gobavce. Še dobro, da ne živimo v tridesetih letih nacionalsocializma, saj bi se jih prej ali slej znebili. Ker sem zadnjega pol leta delal kot osebni asistent oziroma »negovalec-bolničar«, sem imel vpogled v svet, ki nam je dobro skrit, ki se mu izogibamo in nočemo imeti opravka z njim. Že nedolžen sprehod z invalidno osebo vam pove marsikaj. Ko ta nedolžna oseba pozdravlja in maha ljudem, ki hitijo mimo, le malokdo odzdravi nazaj ali mu nameni nasmeh. Vprašati se moramo, kakšna družba smo. Druga pesem so razna društva, zavodi in centri, ki naj bi jim olajšali življenje, ki je že tako težko in predvsem dolgočasno, saj so ti ljudje prikovani na voziček ali pa na negovalce in si sami ne morejo veliko pomagati. Večina njihovih varovancev mi je zaupalo takšne zgodbe, da jim skorajda ni verjeti, toda zakaj bi lagali? Menim, da tudi država pri tej zadevi miži na eno oko, saj bi bila drugače sredstva, ki bi jih morala nameniti za nego invalidnih oseb, dosti višja, zato so na tem področju marsikatero nepravilnosti. Vzemimo recimo njihovo pravico do prostega vstopa na prireditve, ki je skorajda po pravilu kršena. Nato je tu internet. Devetdeset procentov strani v zvezi s pravicami invalidov se ne da odpreti in dobiti informacij, saj se vam bo izpisalo – na tej strani ni nastavljenega naslova. Zakaj se invalidna manjšina, najsi bodo nepokretni od rojstva ali po poškodbi, stigmatizira in diskriminira ter je deležna odpora okolice in izogibanja. So unikatne osebe, kot smo vsi ostali, ni

kopij, resnica pa je, da niti nočejo biti podobni nam, ki po tej zemlji med nebesi in peklom hodimo vzravnano. Zahtevajo samo spoštovanje in pravice, ki jim pripadajo po konvenciji OZN iz leta 2008, ki pa so očitno le črnilo na papirju. Resnično stanje je nekaj povsem drugega. Na tem mestu je treba omeniti predvsem izvajanje pravic do finančne podpore, drugače pa so tudi ostale kršitve dobro prikrite, saj javnost ni ozaveščena o pravicah invalidov, da ne zgubljam besed o invalidih brezdomcih, ki so v najtežjem položaju. Biti prikovan na voziček je po mojem mnenju ena najtežjih stvari, ki se vam lahko zgodijo v življenju, dokler seveda ne shodiš v glavi in se s tem sprijazniš. Resda marsikatera nepokretna oseba krivi družbo in je marsikdaj ošabna in (pre) zahtevna v odnosu do pokretnih oseb, toda moramo razumeti vzgibe, ki jih do tega privedejo. Ko vam pot prekriža invalidna oseba, ji namenite nasmeh, mogoče jo lahko za trenutek ogovorite in vsekakor mu/ji boste polepšali in popestrili njihov dan. Izogibajmo se torej stigmatizacije nepokretnih oseb, saj so sposobne ustvariti veliko več, kot si mislite, sposobne so ljubiti in biti ljubljene, delati in izražati svojo inteligenco. Presenečeni bi bili, ko bi vedeli, koliko inteligence premorejo celo osebe, ki so preživele poškodbe glave in so na stopnji razvoja, ki nam je tuj. Čeprav se izražajo včasih nerazumljivo, si odtrgajmo minuto in jim prisluhnimo, mogoče se celo česa naučimo.

Jean Nikolič

INTERVJU S TETRAPLEGIKOM, KI ŽELI OSTATI ANONIMEN

KU: Kako naj te kličem?

Lahko mi rečeš ALF.

KU: Kaj počneš v življenju?

ALF: Večinoma se vozim z električnim vozičkom, kadim in pijem kavo. Rad se pogovarjam, sem družaben in imam rad dobro družbo. Občasno tudi svetujem posameznikom, najsi bodo invalidi ali ne. V glavnem pa sem prikovan na voziček, saj veš, sem invalid.

KU: Kakšen je odnos ljudi do nepokretnih oseb? Si z njim zadovoljen?

ALF: Jaz osebno imam precej dobre izkušnje, vendar si ljudje ne znajo predstavljati oblike takšnega življenja in si jemljejo premalo časa za nas. Premalo se nam posvečajo, saj ne razumejo, da nam je dolgčas. Biti non-stop na vozičku, ko življenje okoli tebe nudi marsikaj, ni mačji kašelj.

KU: Leta 2008 ste po konvenciji OZN dobili več pravic. Ker je podpisnica tudi Slovenija, me zanima, če se je na vašem področju spremenilo kaj na bolje?

ALF: To so le prazne obljube. V praksi se naše pravice praviloma ne izvajajo, so

potlačene v ozadje. Okoristili pa so se le razni zavodi in centri za pomoč invalidom.

KU: Kje trenutno živite in zakaj?

ALF: Do meseca maja sem živel v stanovanjski skupnosti kot podnajemnik, tam sem imel celodnevno oskrbo (osebne asistenta) in super družbo. Financirala me je seveda država, ki pa je ukinila projekt pomoči in sedaj sem obsojen oziroma prisiljen živeti v inštituciji, kjer nimam možnosti živeti, kot naj bi povprečen človek. Predvsem me moti to, da pri svojih letih nisem sam svoj gospodar.

KU: Ali država spoštuje človekove pravice na področju invalidov?

ALF: V glavnem ne. Morda pa se bo našel kdo, ki se mu je nasmehnila sreča in je bil zaščiten s strani države.

KU: Kako je s sredstvi, ki vam jih namenijo za invalidnino?

ALF: Nekaj sredstev dobim, vendar je po ukinitvi projekta, ki mi je omogočal »dostojno« življenje, to vsekakor premalo. Saj nimam niti statusa invalida, ker se mi je nezgoda zgodila, ko sem bil že

polnoleten in v preiskovalnem zaporu, za povrh pa po moji napaki. Zato kljub temu da sem tetraplegik, nimam polnega statusa invalida. To je absurd, saj sam ne zmorem kupiti niti mleka.

KU: Berete revijo Kralji ulice?

ALF: Seveda jo berem, le pri listanju potrebujem pomoč, saj veste – sem nepokretn. Pohvale uredništvu!

KU: Bi radi še sami kaj dodali?

ALF: Žal mi je, da je zakon o invalidnih osebah zgrešen in da vlada spreminja, če že ne ukinja naše pravice. Saj niti na kulturni ali kakšen drug dogodek ne morem vstopiti brezplačno, čeprav je to osnovna pravica invalida. Na žalost invalidi težko uprizorimo vsesplošno stavko. Odvisen sem od tuje pomoči, ki mi je ne zagotavljajo.

Želim si, da bi društva delovala v našo in ne svojo korist. Uživajte življenje in se imejte radi, kajti to je smisel stvarstva. Zdaj pa letim na planet Melmac, kjer imam ženo.

Jean Nikolič

PRP PIKNIKOVANJE

8. 6. 2010 smo imeli zaposleni v PRP-ju rezerviran za kolektivni dopust ali še bolje: dopust z vključenim bonusom, kar pomeni piknik. Dogovorili smo se, da ga za spremembo organiziramo v Iškem Vintgarju, za spremembo pa pravim zato, ker je bil piknik za Savo tako rekoč žezezen repertoar. Moram omeniti, da je bila ideja glede nove lokacije izvrstna,



Za obloženo mizo

in bomo tudi v prihodnje podobne dogodke organizirali kar tam. Vsak spodoben piknik terja določene priprave in naš ni nobena izjema. Dan prej sva torej s sodelavcem Janom zbrala na kup vse potrebno za brezmejno uživanje: od ležalnikov do rekvizitov za šport in družabnih iger. Na izbrani petek, se nas je ob 10. uri pred dnevnim centrom Kraljev zbralo 6 zaposlenih. Vsi smo bili polni pričakovanja in dobro razpoloženi. Skupaj z mentorico Luno sva tik pred odhodom nakupila še vse potrebno kar se jedače in pijače tiče, vse skupaj pa smo naložili v našo novo pridobitev- donirani kombi, ki je bil tega dne na pravem pravcatem preizkusu. Če bi na tej poti zatajil, ne bi bilo ravno dobro, sploh pa ne dobrodošlo. Naj pa končno priznam, da se je idealno obnesel, in to v obe smeri. Testna vožnja je v celoti uspela. Naš cilj je bil tok Iške in vsak se je, kolikor se je mogel, otovoril s stvarmi, ki smo jih potrebovali za izvedbo. Kakih 50 metrov smo pešali, saj je za dobro zabavo treba tudi kaj žrtvovati. Pričakale so nas mize, stoli in prostor za žar in treba je bilo poskrbeti samo še za ogenj, za kar smo zadolžili našega Joška. Pri nalogi smo ga vsi prav po črnogorsko spodbujali. Joško



Že diši

je bil tudi glavni kuhar, medtem ko smo ostali pomagali pri pripravi prilog. Če je prava ekipa na pravem mestu, to ni nikakršen problem. Med občasnimi pavzami smo igrali odbojko in ping pong, Nataša in Irena pa sta se pomerili v



Estetski vtis je pomemben

nogometu. In še nekaj: tudi vreme se nas je usmilo, saj je za nas tokrat sijalo sonce, edinkrat v štirinajstih dneh. Če pod vse potegnem črto, lahko rečem le, da smo se imeli zares lepo, saj je ura neslišno hitela in smo se vrnili v Ljubljano »že« ob 19.00. Ne bi se zmotil, če v imenu vseh zaključim, da že komaj čakamo, da naslednje leto ponovimo vajo.

Jože in Irena Mrhar



Režemo, pasiramo, strgamo, sekljamo...



Zdrav duh v zdravem telesu

NEK AJ

cestnih

Nekaj me tare, pa ne vem, kaj. Počutim se slabo. Nimam apetita. Nobene volje. Ne grem nikamor. Moram ven, na zrak, pa nimam energije. Ne da se mi nič. Jutri začnem znova. Moram živeti in ne trpeti.

Kavica

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 9. DEL

Naslednji dan je bilo, kot da bi se prebudil v peklu. Zaradi sanj o opitosti in zelo velike želje po alkoholu enostavno nisem mogel funkcionirati. Ta pogubna sla me je spravljala ob pamet, do te mere, da sem končno popustil in šel v prvo trgovino po liter vina. Ker je bila nedelja, sem svojo pogubo našel v Mercatorju na Bavarskem dvoru. Ker pa moje finančno stanje ni ravno blestelo, sem se na blagajni prikazal z najcenejšim in posledično tudi najslabšim vinom. Hodil sem kot zasanjan. Zavedal sem se okolice, vedel sem, kaj delam, ampak dejstvo, da v rokah držim pogubo, mi enostavno ni dalo miru. S svojo peklensko pridobitvijo sem se zavlekel v parkec poleg križišča z Dunajsko cesto. Usedel sem se na za to pripravljene šture, izvlekel steklenico, jo položil poleg sebe in nemo strmel vanjo. V glavi so se mi vrteli prizori mojega pijanstva, nezavedanja in problemov, ki sem jih zaradi tega imel. Še posebej vse posledice abstinenčne krize, ko moj organizem ni imel zadostne količine alkohola. Tista zelena steklenica mi je poplesavala pred očmi kot nekaj, kar bi me popeljaló v svet, ki sem

ga z vsakim atomom svojega telesa pogrešal, vendar pa hkrati v svet pogube. Videl sem krute življenjske zgodbe, ki jih je s svojim prekletstvom pisal alkohol. Navsezadnje sem nekaj teh epizod tudi sam preživel. V tistem parkcu sem sedel več kot tri ure, ne da bi odprl steklenico. Ko sta pritisk in pogubna želja po opitosti končno dosegla svoj vrhunec, sem začel iskati odpiráč. Z živčnimi kretnjami sem preiskal vse žepe, vse predale na nahrbtniku, da sem prišel do zaključka, da bo steklenica enostavno ostala zaprta, ker odpiráča nisem imel. Hkrati sta me z vso močjo zadela neizmerno olajšanje in občutek nemoči in brezupa. Na vse pretege sem začel iskati načine, kako priti do zlatorumene tekočine, ki bi mi vsaj za trenutek odprla vrata v svet nezavedanja. Lahko bi našel kakega pivskega kolega, ki bo zagotovo imel primerno orodje, kar pa bi pomenilo, da bi si moral pivo z njim deliti. Tisti trenutek to ni prišlo v poštev. Potem pa sem v nekem trenutku steklenico prijel ter njen vrat zdrobil na enem izmed panjev. Občutek mokroté in vonj politega vina sta me tako vrgla iz tira, da sem steklenico izpraznil na travo.

Marko Nakrič

ŠTOPARKA

Kdo je ta nora ženska, sem se spraševal, ponoči me je štopala, pa sem jo pobral. Ganljivo me je gledala naravnost v oči, besede po kabini so frčale, ostal sem brez moči. Pila sem kot žolna, zadržtel je glas, zdaj ne pijem več, v pogledu gnus in mraz, zakričala sem v nebo, da konec je gorja, svobodna steklenico sem zdrobila, ostal je le spomin boleč in duša ranjena. Sence, preplete sence je pahnila v jarek, nažgana pijandura, vsem v posmeh. Nasmeh, ki sonce riše na obrazu, v pozabo tlači pijani greh. Naj maska pade, naj ves svet objame, zanjo prihaja pomladni čas. Lahko je srečna, da se je prebudila, zorela bo v pšenični klas. Nikoli več zadeta, nasekana, nažgana, fajtna, pijana in mehkih nog, Ne bom zlomljena brezciljno tavalá, se zgubljala, žičala po mestu naokrog. Radovednost, volja do življenja

me vabi v širni svet, prebudila se je velika želja, zato grem na pot. Ljudi spoznati, uživati ljubezen, prisluhniti utripu srca. Od veselja me bo razneslo! Kje sreča si doma?

Katarina Kalába

UČI SE, SINE

Pri prodaji Kraljev véasih naletim na ozko misleče individuume, ki živijo v svojem nerealnem svetu. V običajni maniri nek petek prodajam Kralje, ko mimo prideta oče in približno 6-letni sin. Ustavita se pri meni in glava družine pokaže name z besedami: »Vidiš tega klošarja? Ni bil priden v šoli in se ni učil, zdaj pa stoji tu in prodaja klošarski časopis. Če nočes, da se to zgodi tudi tebi, se moraš pridno učiti. Razumeš?« Mali neodločno prikima, meni pa jezik ne da miru in odvrnem, da sem po izobrazbi kemijski tehnik. Njegov odgovor: »Zakaj potem ne delaš?« Moje replike niti ne počaka, pač pa otroka odvrle stran. Jeza in razočaranje nad njegovim nerazumevanjem nekoga, ki mora za preživetje pač prodajati Kralje, mi vzame vso voljo do nadaljnjega prodajanja, tako da za tisti dan zaključim.

Marko Nakrič

RESNIČNA 55

Na novi lokaciji sem pridobil že kar nekaj novih stalnih strank. Hočem povedati, da če imaš stalno lokacijo in če imaš lep pristop, si že praktično dosegel vse. Ko sem stal pred Mestno hranilnico na Čopovi, se je mimo mene sprehodil sam Borut Pahor. Séveda sem mu vljudno ponudil našo revijo, dobil pa obenem odgovor, da nima pri sebi nič gotovine. Lepo sem se mu zahvalil. V istem momentu pa je mimo mene prišla starejša gospá, ki je brez pomisleka iz torbice vzela denarnico in mi izročila 2 evra rekoč: »Če ti ni mogel dati prijazni gospod, ti bom pa jaz dala.« Oba sva se nasmejala in si zaželela lep dan

Roman Lasnik

ANEKDOTE IZ PRODAJE

POŠTENI DOBROTNIKI

Bil je lep sončen dan in prodajal sem na običajnem delovnem mestu. Do mene je prišla neka gospodična, me lepo pozdravila in mi rekla, da se kasneje vrne in kupi Kralja. Zanj mi je dala 10 €, menda zato, ker so oropali naše društvo. Vprašala me je, če sem kaj lačen in sem prikimal. Zraven trgovine, kjer prodajam, je namreč restavracija in povabila me je na malico. Med jedjo sva se kar veliko pogovarjala. Priznala mi je, da je bila tudi ona nekoč v težki situaciji, brez dela in z dvema majhnima otrokoma. To se je vleklo celih 5 let. A ker so na svetu še dobri ljudje, njena sinčka nista čutila pomanjkanja. Zaradi te izkušnje se je odločila, da bo vedno pomagala, kolikor bo le lahko.

Po malici sem se ji iz srca zahvalil in ji zaželel veliko sreče in uspehov. Ona pa je odvrnila, da mi bo, ko se zopet srečava, z veseljem priskočila na pomoč, če bom kar koli potreboval.

Perice

OBRESTI, DA JIM NI PARA

Še ena dogodivščina iz prodaje. K meni pristopi mlad par z namenom, da kupi revijo. Toda glej ga zlomka, pri vsem denarju imata samo 50 centov drobiža. Revijo jima brez problema dam, kljub vsem zagotovitvam, da mi bosta denar prinesla v roku ure. Takih zagotovil sem že vaju, zato mi gredo skozi eno uho noter, skozi drugo pa ven. Nič ne bom rekel. Na začetku sem jim še verjel in čakal in čakal in čakal ... Leta prodaje pa te izučijo. Da pa se vrnem k zgodbi. Čez kakšne tri dni pride do mene taisti par. Začudeno me vprašata kje sem bil tisti dan. Razložim jima, kako je s tem »ti bom prinesel«. Fant pa odpre denarnico in mi izroči 5 €, rekoč, da je to 50 centov plus obresti. Priznam, pošteno me je spravil v zadrego in postavil mojo teorijo na glavo. Tako še danes ne vem, kaj narediti v tem primeru: čakati ali pa si misliti svoje? Verjetno se je najbolje prepustiti intuiciji.

DR

NESREČEN MESEC, SREČEN DAN

Res je, da nisem prodajal na svojem mestu več kot en mesec ali pa še več. Je pač prišel zaklet mesec. Zakaj? Takoj po velikonočnih praznikih je preminil brat moje pokojne mame. Cel teden sem bil na Štajerskem, žaloval pa sem še cel teden v Ljubljani. Kot da to še ni bilo dovolj, sem še sam zbolel. Šlo je za staro, poznano bolezen, ampak bolečina je bila tako močna, da skoraj cel teden nisem zatisnil očesa, potem pa ni šlo več. Odšel sem k zdravniku, ki me je takoj poslal h kirurgu. Vsi v družini imamo namreč hemeroide, ravno zato mi je mama umrla pri petdesetih letih. To me je zelo prizadelo, saj sem bil tisti čas v zaporu in sem imel dve smrti v enem samem mesecu. Če pa se vrnemo nazaj na zgodbo, dobil sem napotnico za kirurga in odšel na operacijo, ki je bila kar nujna. Vsak dan sem imel kri v blatu in vnetje, ki je povzročalo nevzdržne bolečine. Dali so mi lokalno injekcijo in v petih minutah je bilo vsega konec. Zdravnik je rekel, da je bil poseg nujen, saj so mi odrezali 5 cm dolg del. Nato pa nega, previjanje, mazanje in počivanje, prav tako dva tedna. Zdaj je končno vse v redu. Končno! Ko sem se po res dolgem času spet pojavil na svojem delovnem mestu, so me vsi spraševali, kje sem bil. Vse je zanimalo, kaj je bilo in ali je zdaj v redu. Zaradi varnosti moram še zdaj hoditi na redne preglede, ampak tisti prvi dan, ko sem delal 5 ur, mi je ostal v nepozabnem spominu, saj sem zaslužil 60 €. Redne stranke so namreč počakale, da kupijo od mene. To me je zelo razveselilo. Zdaj pa spet s polnimi silami v nov mesec!

Perice

PRODAJA KRALJEV MARSIKAJ DA

V življenju se pojavi situacija, zaradi katere bi eventuelno, če bi se potrudil, moral zamenjati stil življenja. V nedeljo, ko nisem prodajal Kraljev, sem si pač vzel čas za razmislek, kako naprej v življenju. Že sem se nagibal k temu, da počasi zaključim »kariero« prodajalca Kraljev in grem delat v nek konjeniški klub. Nato pa

mi zazyoni telefon. Klical me je prijatelj, s katerim sem živel skupaj v neki skupnosti. Zgradil si je hišo, imel »vse«, nato pa se mu je zrušil svet. Po tem srečanju sem šele záres pomislil, kaj bi izgubil, če bi prenehal s prodajo. V življenju mi (čisto za mojo dušo) daleč največ pomenita psihologija in duhovnost. V teh stvareh pa rasteš le z odnosi, zato me je prešinilo, kaj vse bi izgubil, če bi se umaknil. Predvsem ogromno odnosov, ki se zgodijo prav zaradi prodaje. V konjenškem klubu teh seveda ne bi bilo toliko, pa še profil ljudi je več ali manj isti. Konje imajo v lasti pač tisti, ki so »Mi« z veliko začetnico, saj s tem kažejo svoj položaj v družbi. Zelo malo je takih, ki imajo konje zaradi čiste ljubezni, prednjačijo pa, kot že rečeno tisti, ki jih imajo zaradi statusa. Ne mečem sicer vseh v isti koš. Pri prodaji Kraljev velja ravno obratno. Odnose imaš z zelo različnimi ljudmi. Veliko jih sicer razmišlja o materialnih dobrinah ter kako je dandanes težko živeti. Zelo malo je pozitivcev. Tako lahko tudi vidim, kak privilegij je, če se rodiš kot antimaterialist ter te življenje pripelje do tega, da pristaneš v psihološkem in kasneje še v duhovnem programu, kjer se začneš spoznavati. Za tovrsten napredek materialnih dobrin pač ne rabiš. Zaradi gradnje vile na primer nimaš zares časa zase. Če si dobro, ti zadošča, kolikor pač imaš, če si pa slabo, pa nimaš nikoli dovolj. Če pogledam sebe, nisem imel v življenju nikoli tako malo denarja, vendar pa se nisem imel nikoli prej tako lepo (to velja za zadnja tri leta in pol). Svet je lep, začni ga gledat, začni ga živeti!

Stripi

TO TRAJA

Je kar stala tam, dolga kot ponedeljek, s trdo ritjo pa svetlečih las... katerih barve nisem dobro videl, zaradi sonca. Razbeljeni pleh je močno flešal vame in moral sem si potisnit špegle na nos. Postaja je bila skoraj prazna in vroči večer blede oranžen. In res..., tam je stala mrha. V julij...

Ajva Art

DEŽELA SVETLOBE IN TEME

Kot Erasmus študentka iz Finske sem praktični del svojega usposabljanja opravljala na društvu Kralji ulice od marca letos. Še pred odhodom domov sem želela ljudem, ki sem jih tu spoznala, povedati kaj o svoji deželi. Finska je dežela svetlobe in teme. Polarna noč lahko na ljudi resda vpliva depresivno, glede na to, da so dnevi nezamisljivo kratki, to pa je hkrati čisto nasprotje poletju, ko sonce sploh ne zaide. Ena najbolj neverjetnih stvari je severni sij, Aurora Bolearis, ki je viden le v izredno mrzlih nočeh. Ta naravna čudesa ti večkrat porajajo vprašanje, ali so sploh resnična ali le stvar domišljije. Finci smo poleg omenjenega znani po svojih jezerih, savnah in seveda Božičku. V Sloveniji sem vedno znova navdušena nad pogledom na gore, saj prihajam iz najbolj položnega dela Finske. Najvišja gora na Finskem namreč ne presega 1300 m nadmorske višine. Tudi na Finskem je brezdomstvo velik problem. V državi je približno 7600 brezdomcev, poleg tega pa še 350 brezdomnih družin. Večina je skoncentrirana v glavnem mestu, Helsinkih, saj je pri iskanju službe za večino to končni cilj. »No Fixed Adobe NGO« – finska organizacija, namenjena pomoči brezdomcem, ki je bila ustanovljena leta 1986, razvija in vodi različne projekte, vse z namenom, da bi brezdomnim izboljšali pogoje življenja. Finsko besedo, kot je »Hyvää päivää« (dober dan) so Kralji že osvojili, poleg še nekaj osnovnih finskih besed. Lahko so tudi poskusili finske specialitete, kot so salmiakki (slano sladki koren), ržen kruh in svež kruh. Okus salmiakkija je verjetno ustrezal redkim, me je pa veselilo, da sem med Kralje lahko vnesla košček Finske.

Sanna Vierikko



2. SKUPŠČINA POSREDOVALNICE STARA ROBA, NOVA RABA



Odkar je Čeko prerezal rdeč trak in smo uradno odprli vrata posredovalnice 13. aprila 2010, sta minili dobri 2 leti. Zatorej je bil čas, da se dobimo na naši letni skupščini in naredimo »bilanco« stanja. Kot je navada v socialnih podjetjih, je bila skupščina odprta tudi za ostale »deležnike« posredovalnice in smo povabili še naše stranke. Tako se je nabrala kar pisana družina – zaposlene/i, podporniki, stranke, prostovoljci. Pregledali smo, kaj smo dosegli v preteklem letu, kakšno je finančno stanje projekta in prediskutirali vizije. Zlasti vroče so želje po širitvi v sosednje prostore na Poljanski, saj so prav tako občinski, prazni že kar nekaj let, zasedba posredovalnice pa bi jih z veseljem usposobila. Prav tako se nam obeta tudi nova pridobitev – službeni kombi, ki bo za namene razvažanja stvari prišel še kako prav (o tem kmalu poročamo še kaj več), septembra pa bomo izvedli tudi drugo dražbo z bolj vrednimi stvarmi, ki jih zbiramo že nekaj časa.

Luna



TURNEJA ODPISANIH



Dne 25. 5. 2012, na petkov večer, je gledališka skupina OdPisani odigrala gledališko predstavo Simfonija v D molu v klubu Mariča na Metelkovi. Začetek je bil predviden ob 21. uri, dejansko pa so štartali okoli desetih, kot se v sklopu Metelkove rado dogaja. Seveda je bila skupina pred predstavo lačna, zato je bil zamuda pravzaprav ugodna, da ne rečem priročna. Kot ponavadi so se igralci spet izkazali z izjemnim nabojem energije, zmešnjavo, ki ji nikoli ne ubežijo in zagretostjo v smislu, da se bo zastavljeno speljalo do konca, ne glede na sceno, ki se poraja v občinstvu. Torej ne glede na vse komentarje, ki spontano padajo, nekako kot z neba. V dvorano je namreč z rahlo zamudo vpadla manjša množica, a presenetilo me je, da je bila skoraj v celoti polna. Predstava Simfonija v D molu je bila tokrat odigrana zadnjič, saj se skupina že loteva novih izzivov. OdPisani ali »Ubrisani«, saj je vseeno oziroma kakor vam ljubo. Gremo naprej.

Žigažaga

015
KRALJI
ULICE

DOGAJANJE, KI MU JE KOMAJ MOČ SLEDITI

Še v prejšnji številki Kraljev ulice sem omenil, da športni Kralji komaj čakamo tekme in turnirje v malem nogometu, v mesecu maju pa se je vse dogajalo zelo na gosto, v 14-ih dneh. Toliko tekem nimajo niti Real niti Barcelona. Vsak drug, tretji dan smo odigrali kako tekmo ali več. Dobro, da smo v igralskem kadru skoraj tako močni kot klubi, ki igrajo v Ligi prvakov in imamo štiri ekipe, tako da nam zavidajo tudi bogatejši klubi. Ampak mi Kralji smo in bomo branili svoje barve in kljub temu da hodimo na tekme lačni in žejni, se borimo in damo vse od sebe. Najprej moram pohvaliti tradicionalni turnir na Planini, kjer smo prvič v zgodovini osvojili prvo mesto in so nas torej vzeli resno, letos pa smo zasedli častno, tj. zadnje mesto. Malo nas je potolažila njihova dobra kuhinja in obljuba ravnateljice, da bo drugo leto *truba*. Ravnateljica, Kralji vas držijo za besedo. Seveda pa spet ciljamo na prvo mesto. Tudi brez Prekmurja ne gre. Že naslednji dan po Planini smo bili povabljeni na ekološko kmetijo v Šalovcih, kjer dobri ljudje dajo možnost brezdomcem. Všeč mi je bil govor gospodarja kmetije, ki je spregovoril že na začetku. Prav neverjetno, ampak da nekdo ima upanje in ga celo preda nam, ki smo ga nekako že izgubili, češ naj se ne damo. O pogostitvi ne bom govoril, saj so Prekmurci že sami po sebi znani kot dobri peki in kuharji. Celo domače žganje so kuhali in seveda smo jih malo prestrašili, kajti selektor, naš Chris in Irena smo takoj šli za nosom, vsaka kmetija ima pač svojo žganjekuho, je pa res, da smo iskali tudi, kje je sušilnica mesa. Očitno so nam jo dobro skrili ali pa nam je preprosto zmanjkalo časa? Res, najlepša hvala ekološki kmetiji v Šalovcih, ki nas je tako prijazno pogostila in ne preostane nam drugega, kot da se še kdaj povabimo pa pridemo, če je treba tudi pomagat, ne samo jest. Ker prehrane je bilo res v izobilju; zaseka, mast in predvsem sladkarije in potem namazi nešteto vrst. In prav vse je bilo zares domače.



Seveda pa si nogometaši iz vrst Kraljev nismo mogli kaj, da se ne bi odzvali turnirju v Zalogu z naslovom Plata 2012 – z nogometom proti diskriminaciji, ki so jo organizirali Mladi zmaji. To je le eden izmed vsakoletnih turnirjev, ki se trudijo dokazati, da smo vsi enaki, ne glede na barvo kože, bogastvo ali spolno usmerjenost. Predvsem, da smo ljudje, ki bi radi živeli po svoji volji. Čeprav te čase slabo kaže, bo že bolje. Za zaključek mojega članka pa se moram poleg prošnje za morebitne donacije športne opreme in dokaza vaše solidarnosti obvezno zahvaliti **NK Olimpija**, ki nam vedno zagotovi brezplačne ogledne nogometnih tekem v Stožicah, **društvu Socio**, ki redno skrbi za nogometni pogon brezdomcev, **KK Olimpija**, ki nam prav tako omogoča ogled njihovih tekem in **Hokejskemu klubu Olimpija**. Seveda pa posebna pohvala Kraljem ulice in vodilnim, ki imajo še vedno toliko volje in moči, da delajo z brezdomci.

Selektor Dare Majtan



foto: Bojan Dekleva

Zgodbe o kolesih:

VELOMOBIL LEITRA

2. DEL

016
KRALJI
ULICE

V aprilski številki Kraljev sem opisal, kako sem izdelal pokrito kolo. Z njim sem se udeležil več dirk za velomobile po Evropi, npr. leta 1989, ko smo v Švici z velomobili tekmovali še skupaj z avtomobili na sončno energijo. Na teh dirkah sem ponovno srečeval gospoda Carla Georga, v čigar garaži blizu Copenhagna sem sestavil svoj velomobil Leitro. Pred nekaj leti pa me



Gregor v svojem vozilu

je poklical nek mladi mož po imenu Grega. Povedal je, da je na sejmu posebnih koles v Germersheimu srečal Carla Georga (na naslovih <http://kayakseu.eu/spezi-07> in <http://kayakseu.eu/spezi-08> si bralci lahko pogledate slike s tega sejma). Pri njem se je zanimal za nakup velomobila Leitra. Carl Georg mu je povedal, da je eno tako vozilo že sestavil nekdo iz Ljubljane in mu posredoval moj naslov. Kmalu sva se srečala na testni vožnji na praznem parkirišču na Dolgem mostu in Grega se je tako navdušil, da se je odločil, da si bo podobno kolo v celoti izdelal sam. Razlagal sem mu, da je zelo težko narediti podvozje, za izdelavo karoserije pa je treba imeti nekaj umetniškega čuta. Za tem sva se še velikokrat sestala in se pogovarjala o podrobnostih kolesa. Na koncu je Grega ugotovil, da je najenostavneje, če podvozje kupi, kabino pa naredita skupaj z bratom, ki je umetnik in ima rad nove kreativne izzive. Že čez kratek čas me je povabil na ogled prototipa kabine, ki sta jo z bratom izdelala iz stiropora. Na osnovi tega prototipa jima je plastičar izdelal

večdelni kalup iz poliestra, ki je služil za izdelavo plastične karoserije. Za razliko od Leitre je imelo njegovo vozilo, ki ga je imenoval Ped-3, zaprto kabino tudi spodaj, tako da je pozimi v velomobilu topleje. Gregov glavni razlog za izdelavo takega tricikla je namreč bil, da je pri zimskih vožnjah na kolesu zelo hitro dobil vnetje sinusov. Zato si je želel, da bi lahko tudi pozimi vozil kolo, vendar zaščiten pred mrazom, dežjem in snegom. Ta cilj sta z bratom zelo hitro in uspešno dosegla. Na podvozje, kupljeno v Rusiji, sta pritrčila doma izdelano karoserijo. Ko je bil Ped-3 gotov, sva ga dala na strešni prtljažnik avta in ga odpeljala na sejem posebnih koles v Germersheim. Tam sva poleg Carla Georga srečala še dosti izdelovalcev podobnih vozil. Na tem sejmu so lahko obiskovalci preizkusili vse razstavljene modele, tako velikih proizvajalcev kot malih neodvisnih, kot sva bila midva z Gregom. Zanimanje obiskovalcev za Ped-3 je bilo veliko. Grega pa k temu zapisu dodaja še naslednje: »Preden sem se lotil izdelovanja velomobila, sem pregledal vse proizvajalce velomobilov in obiskal tudi sejem posebnih koles v Germersheimu. Preizkusil sem tudi različne velomobile, med katerimi sta mi bila všeč Leitra in Cab bike, zato je



V Ped-3 lahko sedita tudi dve dekleti



foto: Riko Jerman

Takole smo velomobil peljali na sejem

Ped-3 tudi mešanica teh dveh. Res pa je, da če bi zasnovano delal ponovno, bi se velomobil odpiral naprej kot Leitra, ker je bolj praktično. Leitra ima tudi zelo dobro rešen retrovizor, ki sem ga želel skopirati, pa sem to idejo zaradi dimenzij in slabe pozicije opustil in retrovizorje namestil na strani. Pa še nekaj izkušenj iz ceste. Nekoč sem med vožnjo pripeljal mimo skupine mulcev in eden od njih je dal pobudo: »Dajmo ga prevrnt!«. Na srečo se to ni zgodilo. Najbolj se mi je v spomin vtisnil starejši možakar, ki je, ko je zagledal Ped-3, postal, odprl usta in ga gledal, dokler se nisem odpeljal mimo. Odziv ljudi bi lahko nekako razdelil v tri skupine: ljudje, ki se ne menijo za velomobil, ljudje, ki ga občudujejo in ga spremljajo z zanimanjem in odobravanjem ter – navadno – mladi, ki se mu nasmehnejo.

Riko Jerman

JAZ  LJ



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ČLOVEK ČLOVEKU VOLK

monika.buhancic@kraljiulice.org

Kadar se spravljam pred tipkovnico z namenom, da napišem nov članek za svojo kolumno, ponavadi iščem ideje na različne načine. Zadnje čase se vedno večkrat poslužujem tega, da poskušam navdih najti med pošto, ki prispe na moj elektronski naslov, ali pa tako, da povprašam svoje fante v DC, o čem bi radi brali. Tudi tokrat je bilo tako. Fant, ki sem mu že navsezgodaj zatežila z vprašanjem, me je malce začudeno pogledal, češ, kaj pa jaz vem, nato pa enako hitro rekel: »Napiši kaj o tem, kako se reveži med seboj krademo in goljufamo!« Ideja za temo seveda ni slaba, je pa zelo težka in kar nekaj časa nisem vedela, kako naj se je lotim. Pravzaprav še sedaj ne vem natanko, ampak nimam se kaj izogibati ... Kar se mora, se pač mora. Ko pomislim čisto tako, oddaljena od ljudi, ki jih poznam kot brezdomne osebe, me najprej začudi, kako si lahko že tako obubožani ljudje med seboj kradejo in se vozijo na limance. Najlažje je tako razmišljati. Težje se je poglobiti v miselnost in v svet teh ljudi in poskušati razumeti. Spominjam se svojih začetkov, ko sem komaj dobro začela delati z brezdomnimi, socialno ogroženimi. Ko se mi je prvič potožil fant, ki ga je okradel še do včeraj najboljši prijatelj, s katerim sta dala ogromno slabega in dobrega skozi, sem bila šokirana. Nisem znala razmišljati dlje od svojega nosu. »Kako je mogel?« sem si mislila. Vse sem videla črno-belo. Tisoči odtenkov sive pa so bili zame še nevidni. Danes, dobro desetletje kasneje, ne vidim več enako. Barvni spekter se mi je razširil. Za vsaj 90 stopinj. Vsi uporabniki, ki zahajajo v razne dnevne centre, so najprej in predvsem ljudje. In iz tega je treba izhajati. Prav tako kot med direktorji, trgovci, snažilkami in kuharji obstajajo lumpi, prav tako med uporabniki obstajajo takšni, ki počnejo stvari, s katerimi se morebiti ne strinjamo in ki se nam zdijo nepravilne, grde, hinavske, včasih prav nagnusne. Tokrat bom poskušala razmišljati v smeri, ki me bo popeljala do delnega razumevanja zgoraj zastavljenega vprašanja. Kako torej dohitevati spreminjajočo se naravo človeka? Viteštvo, zvestoba do groba, ljubezen, ki je večna in neukrotljiva, lojalnost in še in še. Vendar pozabljamo, da je v istem času, ko je obstajalo viteštvo, obstajalo tudi razbojništvo in vse tisto, zaradi česar so bili vitezi potrebni. Pozabljamo, da je bila zvestoba že od samega začetka vprašljiva ... Tu bi lahko omenili denimo tako opevanega Judo, ki je nekakšen sinonim za izdajstvo. Pozabljamo, da je vzporedno s šekspirijanskimi ljubezenskimi zgodbami na drugi strani od nekdanj cvetel najstarejši poklic, torej po domače kurbarija. Pozabljamo, da je lojalnost največkrat imela rok trajanja – dokler je ena stran pač imela nekakšno korist od druge. Pozabljamo, da je danes pravzaprav enako. Razlika je le v tem, da se danes veliko več govori in piše o teh temah, včasih pa so veljale za nemoralne že knjige, ki so samo nosile zapise o raznih lumparijah. Razlika je tudi v tem, da nas je danes neprimerno več kot denimo 100 let nazaj (31. oktobra 2011 smo dosegli magično številko 7 milijard – samo za primer povem, da nas je bilo leta 1927 2 milijardi). Veliko je delčkov, ki na koncu sestavijo neko osebo, in odgovora, ki bi veljal za vsakogar, ni. Lahko sedimo in obsojamo, kako je nekdo lahko storil to ali ono, vendar bi se kot nekristjanka tu kar strinjala z Jezusom in stavkom, da naj tisti, ki je brez greha/napake, kar zaluča prvi kamen. Če bi bili res pošteni do sebe in drugih, ga dejansko nihče izmed nas ne bi mogel. Vsak izmed nas ima na vesti svojo goljufijo ali krajo. Mogoče res nismo okradli prijatelja, smo pa zagotovo nekje drugje, pod drugačnimi pogoji, naredili nekaj, kar velja za slabo ali nesprijemljivo. Spet po drugi strani lahko nekdo reče, da ni okradel nikogar in da se to ne



017
KRALJI
ULICE

foto: žančič

da primerjati s tem, da je on ali ona zgolj zmerjal svojo sestro. Po tem pristopu obstajajo majhni, večji in največji grehi ali napake. Ne da se primerjati nekoga, ki je svoji teti rekel, da je cipa in nekoga, ki je teto hladnokrvno ubil. Kako torej opredeliti napako, ko prijatelj okrađe prijatelja? Je to velika napaka? Manjša? Srednja? Najhujša? Vse je odvisno od individualnega pogleda na svet in na ljudi. Za nekatere je to ultimativno izdajstvo, spet za drugega nič v primerjavi, da moški posili žensko. Pa je sploh pravično poskušati primerjati to dvojce? Po moji logiki ne, ker bomo na ta način skoraj vedno našli nek večji greh, večjo napako, zaradi katere bo tista sporna izgledala manjša, manj pomembna, manj boleča. Če prijatelj prijatelja izda, je to nesprijemljivo! In pika. Pustimo ob strani, da nekdo drug počne še petkrat hujše stvari. Za nas oziroma za oškodovanega prijatelja je to verjetno najhujši udarec. Zakaj prihaja do tega? Ne znamo reči ne!? Mnogo ljudi ima težave s to besedico. Sama se še vedno borim s tem. Le stežka jo izgovorim. Privolim tudi takrat, ko dobro vem, da bom nekako škodovala sama sebi. Zakaj je ta štrlina v nas? Zakaj nas je strah te male, skrajno kratke in jedrnate besedice? Smo sami krivi, da jo nekateri brez težav in moralnega mačka vedno znova in znova izkoristijo? Drži to, kar mi je nekoč rekel znanec: »Sama si si kriva. Prav iščeš ... prav zaslužiš si, da te vedno najde kakšen kreten, ki te izkoristi!« Si res zaslužiš pokoro, zgolj zato, ker ne znam odkloniti pomoči? Verjetno. Edino tako bom nekoč dojela, da ni dobro venomer poreči: »Da!« Potem še obstaja moja rešilna bilka. Od nekdanj verjamem v obstoj nekakšnega karmičnega zakona, ki poskrbi, da se vsakomur povrne na tak ali drugačen način, kadar naredi komu namerno slabo. Ali ni potem moja karma tudi to, da me ljudje speljejo na tenak led? Ali ni potem moja karma tudi to, da se nikakor ne znam rešiti ljudi, ki v meni vidijo lahek plen? Nikoli ne bomo imeli odgovora, zakaj vse na svetu obstaja v parih ... na vsakega posojilodajalca obstaja posojiljemalec. Vse dokler bosta obstajala oba, se ne bo veliko spremenilo. Vedno se bo našel tudi tisti, ki bo že ob sposojanju natanko vedel, da nima namena vrniti svojega dolga. Edini nasvet, ki ga premorem, je, da bodite pazljivi in ne posojajte denarja ljudem, ki jim ne gre zaupati. To je slab nasvet, a žal – kot sem dejala – edini.

Vroče julijske noči pa kar preživite s svojimi prijatelji in dragimi osebami.

Vaša Biba

KRALJI ULICE PRI ZAVODU PELIKAN

Kralji ulice: Povejta več o Zavodu.

Aleksej Miščič (strokovni vodja pripravljalnega centra v Ljubljani): Zavod je bil ustanovljen leta 1998 s strani Slovenske Karitas, že pred tem pa se je v Sloveniji izvajala pomoč zasvojenim in njihovim svojcem, od začetka devetdesetih let. Sprva je pomoč odvisnikom potekala samo v komunah, od leta 1997 pa je program dobil izdatnejšo finančno pomoč s strani Ministrstva za delo, družine in socialne zadeve in se je tako postopoma razvil v današnjo obliko delovanja. Danes Zavod Pelikan – Karitas izvaja svojo dejavnost na področju zasvojenosti v dveh enotah pripravljalnega centra, šestih terapevtskih skupnosti (komunah), informativni pisarni v Ajdovščini in s pomočjo pri reintegraciji oz. ponovnem vključevanju v domače okolje. V dveh materinskih domovih se izvaja pomoč materam in ženskam v stiski. V program pomoči vključujemo tudi svojce, izvajamo skupino za starše, družinska srečanja in individualne obravnave.

Jana (bivša uporabnica nedovoljenih drog): Moj prvi korak na poti k ozdravljenju je bil kontakt pri Zavodu Pelikan, kjer sem dobila prve informacije. Ponudili so mi pomoč pri vzpostavitvi abstinence v enoti Bertoki. Po tem sem bila vključena v celodnevni pripravljalni center v Ljubljani, kjer sem se spoznala z načinom dela in življenja v terapevtski skupnosti in po nekaj tednih sem bila napotena v komuno. Ob delu in opravljanju različnih odgovornosti sem se okrepila, spoznala samo sebe, se izboljšala, postala odgovorna in pripravljena na življenje zunaj. Po zaključenem programu mi je Zavod Pelikan nudil pomoč pri vzpostavitvi prvih korakov v življenju. Preko njih sem opravila različna izobraževanja, ki so mi pomagala pri iskanju zaposlitve. Od prvega kontakta z Zavodom Pelikan je minilo 11 let in še danes z veseljem sodelujem z njimi, saj so mi na nek način rešili življenje.

KU: Ali vidita, da se število zasvojenih v Sloveniji zvišuje?

Aleksej: V Sloveniji je velik problem predvsem odvisnost od alkohola. Na področju odvisnosti od trdih drog pa opazamo, da se število ne povečuje, temveč prihajajo nove droge, ki zahtevajo posebno pozornost.

KU: Zakaj si izbrala Zavod Pelikan za svojo rehabilitacijo?

Jana: V trenutku, ko sem se odločila za to pot, je bil Zavod Pelikan moj prvi kontakt. Vedela sem, da odločitev lahko v trenutku izgine, zato sem po čim hitrejšem postopku šla. Idealne komune ni, zato ne priporočam nobenemu, da išče sebi primerno.

KU: Katere so nove droge, ki zahtevajo posebno pozornost?

Aleksej: Posebej v zadnjih letih narašča jemanje kokaina in drugih poživil, kar je verjetno posledica nižjih cen omenjenih substanc, vedno bolj stresnega načina življenja in potrebe po zabavi. Posledice so temu primerne – razvije se lahko zasvojenost ...

KU: Kaj te drži v abstinenci?

Jana: Predvsem volja do življenja in spomin na tiste čase, ki vsekakor ni lep. Sedaj živim, takrat nisem obstajala.

KU: Bistvene razlike med prej in po?

Jana: Razlika je ogromna. Prej sem sicer živela, vendar le telesno. Izgubila sem stik z realnostjo, z družino, s prijatelji ... Vsa ta leta drogiranja sem zamudila. Nehala sem rasti. V komuni sem morala nadoknaditi vsa ta zamujena leta. Morala sem odrasti, ponovno shoditi. Postala sem odgovorna, zrela, družabna, sposobna za delo in še. Skratka, oživela sem.



KU: Zakaj si se odločil za opravljanje terapevtskega dela v Zavodu?

Aleksej: Sicer sem v Zavod prišel po spletu okoliščin, hitro pa mi je delo z zasvojenimi in njihovimi svojci začelo predstavljati velik izziv. Po sedmih letih lahko povem, da je naporno in te zaznamuje, mi pa predvsem veliko število tistih, ki smo jim uspeli pomagati na njihovi poti, daje moč in pogum, da z veseljem vztrajam.

KU: Ali si preizkusil droge?

Aleksej: Predvsem v študentskih letih sem se srečal z drogami in alkoholom. Takrat, in to velja tudi danes, je bilo to okolje, ko si je bilo zabavo brez »pomagal« težko predstavljati. Na srečo z drogami nisem bil nikoli zasvojen. Danes je to le ena izmed izkušenj, ki mi pomaga razumeti problematiko, s katero se ukvarjam.

KU: Kdo se lahko vključi in kolikšno imate uspešnost?

Aleksej: Program je namenjen vsem, ki se želijo vključiti v zdravljenje odvisnosti. Pogoj je, da pridejo »čisti«. Program je laičen. Nikogar, ki je motiviran, ne zavrnamo. Prav tako program ne predstavlja dodatnega finančnega bremena za uporabnika. Odstotek tistih, ki jim je uspelo zaživeti neodvisno življenje, je pri tistih, ki so zaključili vsaj dve leti bivanja v terapevtski skupnosti, velik. Žal pa odstotek tistih, ki so se pripravili podati na pot dolgotrajnega zdravljenja, ni velik. V Sloveniji je danes veliko programov, ki zahtevajo manj odrekovanja, rezultati pa so zato – posledično – slabši.

KU: Imate kakšne programe, na katere ste še posebej ponosni in kaj so novi trendi?

Aleksej: Od leta 2010 izvajamo program pomoči zasvojenim s pridruženimi težavami v duševnem zdravju, ki je prvi tovrstni program v Sloveniji. Je dodatno strokovno podprt in želimo si, da bo pri nas več tovrstnih programov za tiste zasvojene, ki zaradi dodatnih psihičnih zapletov težko pridejo do ustrezne pomoči. Kdor pa bi pomoč potreboval, ali ga zanima kaj več o programih, lahko pokliče na telefonsko številko 051/339-735 ali obišče našo spletno stran: <http://pelikan.karitas.si/>.

Peter Pitambar Pangerc

CENTER ALTERNATIVNE IN AVTONOMNE PRODUKCIJE - CAAP KOT TRETJI PROSTOR

Tretji prostor je koncept, ki ga v devetdesetih letih prejšnjega stoletja predstavita Ray Oldenburg in Christopher Lasch. Predstavlja prostore odprte, intimne komunikacije, kjer se ljudje iz lokalne skupnosti srečujejo in stopajo v socialne interakcije, prijateljske vezi, prostore za debate, domačnost. Tretji prostori so vmesni prostori med dvema skrajnima človekovima resničnostima, med svetom dela in svetom družine, ki človeka z lahkotnostjo odprtosti sproščajo v odgovornosti do obeh drugih svetov, so polje prisebnosti, ustvarjalnega združevanja z raznolikimi drugimi in oblikovanja vezi, ki v prej omenjene zaprte sfere vračajo inovativnost. Živimo v globoko heterogenih družbah, ki nas v istem trenutku soočajo s preobiljem in nenehno grožnjo jutrišnjega pomanjkanja, takšnimi socialnimi prepadi med družbenimi razredi, ki več ne obetajo niti možnosti prehajanja skupin, ki so v stiski, k bolj izpolnjenemu načinu bivanja, z individualizmom, ki si razen znotraj ožjih družinskih in interesnih celic niti več ne prizadeva za druge odnose in ne zavzema drugih odgovornosti in po večini tudi brez vsakršnega osebnega prepoznavanja potrebe po teh odnosih, kaj šele udeležanja konkretnega povezovanja v ožjih skupnostih. Pa vendar v svojih malih prečloveških življenjih živimo tesno skupaj. Nevladne (in druge) organizacije, ki v svojih programih na terenu sodelujemo s prebivalci v urbanem okolju, se nenehno srečujemo s problematiko družbene izključenosti posameznikov in skupin na socialnem, izobraževalnem, ekonomskem, zdravstvenem, ekološkem in drugih področjih, ob tem pa tudi s sistemskimi preprekami za uspešno in celostno reševanje osebnih stisk v programe vključenih posameznikov. Ob tem pogosto zadevamo ob dva izziva. Prvi je, da živimo v večkulturnih družbah, ki so

se znašale v resnih ekonomskih in moralnih krizah, v katerih so kratkotrajne in dolgoročne migracije postale dejstvo, ki zahteva od posameznikov resno prilagoditev in prevrednotenje tradicionalnih vrednot, pojmovanj družbenih odnosov, predsodkov, načinov življenja. Ti procesi so zelo osebni, zato jih je sistemsko težko spodbujati. Hkrati so urbana okolja vse bolj žrtev pomanjkanja zelenih površin, prostorov vsebine polnega družjenja, povečane onesnaženosti, tesnosti bivanja v spalnih naseljih brez družbeno-povezovalnih programov, ki bi višali kakovost vsakdanjika, zgoščenih socialnih stisk in posledično izključevanj in vse večje medsebojne odtujenosti ljudi ob nezmožnosti preživljanja kakovostnega prostega časa sredi mest. Živimo v okolju, ki socialno, kulturno, ekonomsko, okoljsko, estetsko in čustveno zadovoljuje le še redke med nami. Prostori družabnosti so se iz bivalnih naselij premestili v nakupovalna središča, tako so prva postala zgolj spalna naselja, ki več ne aktivirajo človekove zavzetosti za aktivno participacijo v ožji skupnosti, temu pa sledi ne le degradacija okolja, temveč tudi opuščanje in zanemarjanje medčloveških odnosov, ki tvorijo skupnost. Nagovarjanje teh izzivov kakovosti življenju v urbanih okoljih zahteva strog »grasroot« pristop, pristop »od spodaj navzgor«, kot končni cilj pa zelo konkretno ustvarjanje dejanskih prostorov družjenja, komuniciranja in učenja za vzpostavljanje novih odnosov. Takšen prostor si to leto prizadeva vzpostaviti Združenje CAAP (<http://brazde.org/>) tudi v Mariboru v Centru alternativne in avtonomne produkcije. V tem projektu prevprašuje, kaj določa kakovost življenja in z aktivnostmi odgovarja na tiste izzive, ki najbolj vplivajo na družbene skupine, ki so le težka same pobudniki družbenih sprememb. Te skupine so mladi in starejši s nizko izobrazbo, brez zaposlitvene perspektive, migranti in njihove družine, prebivalci blokovskih naselij s socialnimi stanovanji, med njimi romske družine, starejši občani in otroci, ki jim bivalno okolje ne nudi nobene opore za kakovostno preživljanje prostega časa, v splošnem pa vse, ki jim življenje v mestih ne zagotavlja podpornega okolja za povezovanja različnih dimenzij njihovega življenja (delo, šola, družina, interesne dejavnosti, kultura ...). Skozi socialne, svetovalne, izobraževalne programe in z novimi socialnimi podjetji, ki odgovarjajo na realne potrebe lokalne skupnosti, bo Združenje CAAP, ki trenutno povezuje 5 nevladnih organizacij, oblikovalo platformo za dnevno srečevanje ljudi raznovrstnih provenienc, kjer se skozi redno zadevanje različnosti ob različnost sami po sebi tvorijo pestro multikulturno okolje, svojevrstna skupnost, zbir drugačnosti, ki temelji na povezovanju in medsebojnem vključevanju posameznikov mnogih interesnih področij in porekel. V takem okolju bomo morda lahko z izobraževanjem, informiranjem in skupnostnimi programi (npr. individualnega in skupnostnega ozelenjevanja), ki zagotavljajo realne in kakovostne priložnosti za povezovanje, vnesli nekaj pozitivnih sprememb in vplivali tudi na tiste vrednote družbe, ki so do posameznikov iz drugih kultur in ranljivih družbenih skupin še zmeraj vsaj »skeptične«, ponekod pa odkrito nestrpne. Navsezadnje, Tretji prostori zagotavljajo ljudem zadovoljstvo, zadovoljni posamezniki pa so tudi boljši državljani (M. Sidorkin) ...



Polonca Podgoršek, Združenje CAAP



Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

JAZ, KIBORG

Pred dnevi sem se z letalom vračal z Dunaja proti Ljubljani. Do letala nas je – kot običajno – odpeljal letališki avtobus. Vseh skupaj nas je bilo osemnajst. Preštel sem nas, ker sem kar naenkrat opazil, da glavnina potnikov na avtobusu v rokah drži kakšno od elektronskih naprav – natančneje: sedem potnikov je v miru čakalo na odhod avtobusa, enajst pa jih je bilo priključenih na svoje elektronske naprave. Večina je tipkala po mobitelih, nekateri so s prsti drsili po ekranu iPadov, eden od potnikov pa je vključil kar svoj mali prenosni računalnik in bržkone na hitro odpisal še zadnjo elektronsko pošto. Priznam, tudi sam nisem bil med tistimi, ki bi mirno čakali na let, pač pa sem v rokah držal mobilni. Resda nisem poslal nobenega sporočila, nisem preveril elektronske pošte, le nekajkrat sem živčno – naveličan od predhodnih letov – pogledal na uro. In resnici na ljubo moram priznati še to, da imam v teh dneh pri sebi nek star mobilni, s katerim je sicer možno povsem običajno klicati in pošiljati SMS sporočila, nima pa še vgrajenega dostopa do interneta. Sem pa svoj čas že imel tak mobilni in bržkone bi, tako kot preostalih deset potnikov, tudi jaz na hitro še enkrat preveril, če nisem dobil kakšne nove elektronske pošte ali pa novega lajka na Facebooku.

So ti ljudje na avtobusu, par minut pred vzletom letala, svojim najdražjim pošiljali sporočila, da jih imajo radi – za vsak primer, če se slučajno zgodi letalska nesreča? So svoje partnerje/partnerke prosili, naj v njihovem imenu objamejo otroke, počohajo psa ali mačko? Zdi se mi, da ne. So vsi ti ljudje na svojih elektronskih napravah imeli tako važna sporočila, da je bilo nanje treba odgovoriti takoj, ne čez slabo uro, ko bodo prispeli na cilj? Zdi se mi, da ne. Pred seboj sem opazoval moškega in žensko, ki sta očitno potovala skupaj, se pogovarjala, a hkrati oba v svojih rokah držala svoj mobilni. Medtem ko je eden govoril, je bil drugi, kot da bi poslušal, a vseeno hkrati tipkal po mobitelu. In obratno. Nato sta oba utihnili, povedila pogled ... in ponovno ju je vase potegnila elektronska naprava, ki sta jo držala v rokah. Na tem avtobusu v resnici ni bilo samo osemnajst ljudi. Bili so še vsi tisti na drugih koncih elektronskih naprav, ki so komunicirali z ljudmi na avtobusu. Stvar je pravzaprav fascinantna: človek je hkrati tu, na avtobusu, in še na več drugih krajih. Postalo mi je jasno, da smo danes vsi kiborgi: bitja, ki jih sestavljajo naravni in umetni deli. Na naša telesa so tako rekoč ves čas pripete različne naprave, s katerimi komuniciramo in vstopamo v vzporedne svetove. Postale so tako neločljivi del nas samih, da se brez njih počutimo polljudje. Ste že kdaj doma pozabili mobilni, ko ste se odpravili na vožnjo z avtom? Je skozi vaše misli švignila bojazen, da bi se vam avto lahko pokvaril in vi ne bi mogli nikogar priklicati na pomoč? Kolikokrat ste se obrnili nazaj domov in šli po mobilni? Za vsak slučaj ... Tudi vi gledate televizijo in zraven na hitro preverite, če je prišel kakšen nov e-mail? Ali pa se dobite s prijatelji na pijači, a pogovor hitro zamre, ker vsak začne tipkati po svojem mobitelu? Kolikokrat gre mobilni/iPad/in-kar-je-še-takega z vami v posteljo? In kolikokrat se zjutraj najprej priključite na



foto: Žigjaka

internet, ker vas šele to dokončno zbudi iz sna? Imate na WC-ju ob školjki zvite stare revije ... ali pa si zdaj tisti čas krajšate s prebiranjem novih sporočil na Facebooku? Ste si v glavi že naredili seznam ljudi, za katere veste, da takoj ne odgovorijo na elektronsko pošto in boste na odgovor morali čakati kakšen dan, in na tiste, ki so ves čas on-line in je čudno, če odgovora ne dobite v pol ure? In če ga res ne dobite, to osebno pokličete in preverite, če je vse OK? Morda se niste prepoznali v nobeni od opisanih situacij, a verjemite mi, da se dogajajo ... Kako naj rečem ... opisal sem sam sebe. In še na stotine svojih sovrstnikov in tistih mlajših od mene, ki še bolj večje in še več uporabljajo te naprave, ki iz ljudi delajo kiborge. Vse, kar opisujem, ni nujno slabo. Za nič na svetu ne bi s starimi papirnati zemljevidi zamenjal svoje drage Ančke. Tako smo ljubkovalno poimenovali (in počlovečili!) garmin, ki nas v poletnih mesecih večje vodi po zavitih ulicah evropskih metropol. Za nič na svetu ne bi zamenjal tudi današnjih mini predvajalnikov glasbe. Še zdaj mi je nerodno, kako sem pred dvajsetimi leti in več ob večerih džogal s starim dobrim walkmanom, ki pa je bil – bog mu odpusti – tako težak, da mi je ves čas dol vlekel hlače (in, verjemite, nisem imel ravno manekenske riti). Nekaj drugega pa se mi zdi dejstvo, da se s prijatelji vse redkeje dobivam v živo. Potrebo po pogovoru – vsaj zdi se tako – zadovoljimo s tem, da smo cel dan na internetu in na hitro izmenjamo par besed. Celo poslovimo se ne več z besedami »se vidimo«, pač pa »se tipkamo«. In ko se slednjič le dobimo v živo, ima vsak na dosegu roke tudi svoj mobilni. Blazno nujno se nam zdi, da na takem srečanju po večkrat preverimo mejle in Facebook. Eden od kolegov pa se čuti dolžnega, da vsakih petnajst minut v svet pošlje še kakšen twit, tako da so o dogajanju na našem zabavnem krožku obveščeni še vsi drugi. Morda bi se moral z vsem tem pač sprijazniti. Časi so se spremenili. Morda z vsem tem pisanjem tvegam oceno, da sem staromodni in da me je povozil čas. Ampak, glejte, meni je teh vzporednih svetov počasi dovolj. Rad bi šel na pivo »po starem«. In bil za nekaj ur spet samo človek ...

Zlato v deželi bikoborcev

Tam pod modrim nebom v deželi bikoborcev,
tam pod vročim soncem v njenem glavnem mestu,
bela, razkošna stoji katedrala.

Je kupola zlata, je z zlatom obrobljeno večno oko,
ki srepo na vernike gleda, ko solze kamnite iz njega teko.

K vhodu se dviga belo, široko stopnišče.

Tam spodaj na prvi stopnici zgrbljena starka sedi.

Odeta v črno, s suho, tresočo roko črno posodo drži.

V tej črni posodi en samcat kovanček se sveti.

O Bog vsemogočni!

Zdrobi to zlato obrobo očesa,

zmelji to kupolo zlato v prah

in starkino črno posodo s tem prahom napolni!

A solze kamnite?

Ah, te pa za sebe ohrani! rata

Ivar Krata

Žigažaga in Roman

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ

BILO JE NEKOČ, BILO JE DAVNO,
ZGODIL SE JE TRENUTEK PRAV TA,
PREZIRAN S TVOJIM POGLEDOM NEKOČ,
S TISTIM POGLEDOM, KI JE BIL NEMOGOČ.

TVOJE OČI,
TVOJE SLEDI,
TVOJE SO TEMNE POTI ...
TVOJE SO VEČNE SOLZNE SLEDI.

INTEGRIRANI SOVRAŽNIKI,
INTEGRIRANI PORAŽENCI,
UČENI STVARNIKI
BREZ VESTI IN BREZ
OBŽALOVANJA.

BREZ SVOJEGA ZNANJA,
BREZ VEČNEGA ISKANJA,
A TI VEČNO TAVAŠ,
BREZ PRIZNANJA ...

MALI KRALJ

ČASI SE SPREMINJAJO,
KO SE SMEJEŠ, JE LEPO.
OB ŠLABEM TRENUTKU
TI JE HUDO, OB TVOJI BOLEČINI
JE SE MENI SLABO.

SPOZNALA SVA SE NEKOČ,
IN BIL SI POVPREČEN FANT,
TEMNIH LAS IN BEGAVIH OČI.
TVOJ POGLED MI JE DAL MOČ,
DA ODTAVAL ZNOVA IN ZNOVA
SEM V TEMNO NOČ.

OB TVOJI BLIŽINI SEM SE TOPIL
IN SE VČASIH V LASTNIH SOLZAH SLUZIL.
GRENAK OKUS MI JE DAL POGUM.

V PRVEM BARU SPIJ SEM RUM,
Z ZALETOM DOBIL SE VEČJI POGUM,
SI TAKO VLIL NOVIH MOČI,
DA POGLEDAM V TVOJE
ZASKRBLJENE OČI.

Severa



PREMIERA FILMA IZPOVEDI EKO TERORISTA V KINODVORU SREDI MAJA

V zobe mi je padel silno zapleten in trd oreh. Kako ne, ko pa imam kot pesnik rad, da imajo stvari ne samo vsebino, ampak tudi dušo. In, ta film to zagotovo ima.

Pri besedi terorizem nam najprej padejo na misel bombni napadi, mrtvi, ruševine in kri. To je militantni terorizem. Eko terorizem (civilni nenasilni terorizem), o katerem govori omenjeni film, skrajno resno jemlje to, da s svojim delovanjem ne povzroči poškodovanja ljudi ali imetja. »Posel« eko terorista je najnevarnejši od vseh: na vsakem koraku obstaja nevarnost, da te zaprejo ali kako drugače maltretirajo, napadejo ali onemogočijo. Politika, policija, vojska, jezni lovci. Edina zaščita eko teroristov so kamere in prisotnost medijev.

Imeli smo si priložnost ogledati na dinamičen in humoren način prikazan dokumentaren film, ki temelji na razgibani zgodbi, vezani na pomorske ali kopenske oblasti različnih držav. Ena izmed njih z zakonom ščiti tjujnje pred iztrebljanjem. Žal policija tam ni zato, da bi ščitili tjujnje, ampak lovce. In to pred zaščitniki narave! Rezultat je pretresljiv: ogromna ledena površina, na debelo prepojena s krvjo ubitih tjujnjev in njihovimi razmesarjenimi trupli. Zakaj taki pokoli? Gre enostavno za izživljanje priletnih človeških strasti, ki smo jim priča še v nekaterih sekvencah tega filma. Peščica entuziastov in prostovoljcev poskuša ovirati in preprečevati redčenje že tako zaščitenih in ogroženih živali: kitov, mrožev, tjujnjev ...

Po mojem mnenju je film Izpovedi eko terorista originalen in svež v poplavi komercialnih filmov. Nastajal je skozi trideset let in v njem



praktično ni prizora, ki bi bil delan scenarijsko.

Odstira pogled v kruto resničnost, ki nas čaka, če se bo z uničevanjem narave tako brezskrbno nadaljevalo. Tako globoko se me je dotaknil, da mi je postalo žal, da si ga nisem šel ogledat še dvakrat ali trikrat.

Žigažaga

DANE ZAJC: POTOHODEC CANKARJEV DOM, 2. 6. 2012

PRODUKCIJA ŠTUDENTOV VII. SEMESTRA DRAMSKE IGRE, GLEDALIŠKE REŽIJE IN DRAMATURGIJE

Povzetek gledališkega lista:

Zajčeva zgodba o Potohodcu je zgodba o posamezniku, ki išče sam sebe in se pri tem izgubi. Je zgodba o človeku, ki se spoprijema s smrtjo na različnih ravneh, izmed katerih je najhujša smrt živeti v sprijaznenosti. O človeštvu, ki so mu edini ideal ostale cerkvice na gričih, kite nageljnov na okenskih policah in snažni kozolci. O civilizaciji, ki je pozabila sama nase in drvi svojemu razpadu naproti. In je seveda zgodba o potokih žganja.

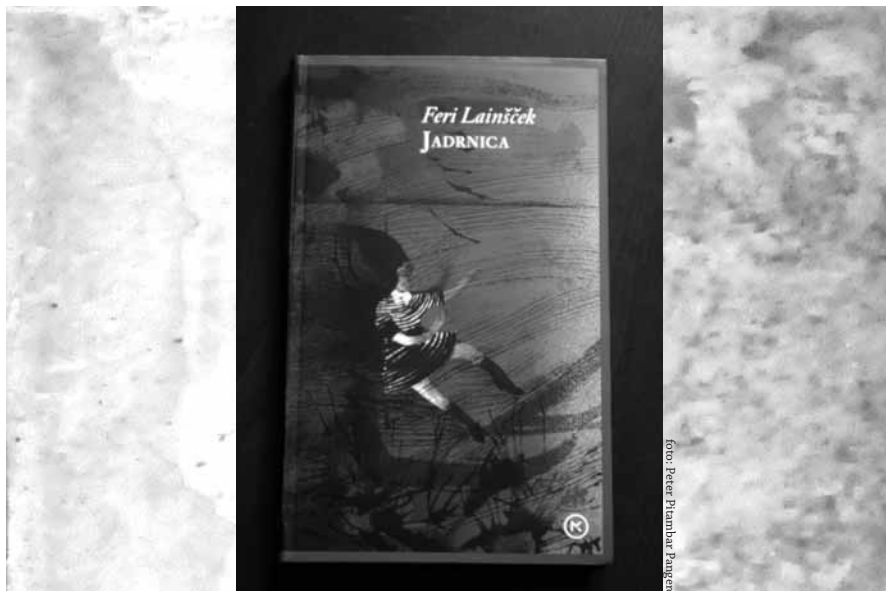
Zame na trenutke zmedena predstava, ki pa je pustila pravi vtis in priznanje nad neizmernim talentom igralcev. Že zapomniti si zastavljeno besedilo. Impresionirala me je tudi navzočnost benda, ki je igri nedvomno dodal pečat. Sam, denimo kot amaterski igralec, ne bi bil nikoli zmožen odigrati česa podobnega, zato lahko zapišem samo – kapo dol. Ker pa igra išče nekaj neoprijemljivega, za kar se izkaže, da je tudi nepotrebno, bom mogoče ta »nekaj« nekoč našel tudi sam.

Marko Nakrić

FERI LAINŠČEK: JADRNICA

Kratka zgodba o brezdomstvu in ljubezni. Smrdi po rutinskem pisanju. Glede na to, da sem jo prebral v le dveh urah, avtor zanj ni porabil več kot mesec ali manj pisanja. Kakšna je njena vrednost? Mala, ker o življenju brezdomcev zvemo več iz pričujoče revije. In še manjša, ker so zgodbe o ljubezni med starejšim moškim in mladenko že stvar folklorne. V knjigi se Feri išče in definira, najde pot dalje, tudi z avtorskim honorarjem na banki in rutinsko objavo pri Mladinski knjigi. Nam pa je dolgčas.

Peter Pitambar Pangerc



MOJA DEŽELA — KOMEDIJA Z JONASOM ŽNIDARŠIČEM, JURETOM GODLERJEM IN JOŽETOM POBEŽNIKOM, SITI TEATER, 4. 6. 2012

Komedija zmešnjav po eni strani opeva vse lepote Slovenije in Slovencev, hkrati pa izpostavlja njene pomanjkljivosti in nesmisle, skozi katere mora, hočeš nočeš, vsak Slovenec. Tako gre od nekoliko zaničujočega odnosa do čefurjev, ampak z zavestjo, da brez njih (nas) Slovenije ne bi bilo, do zamere, ki raste do velikanov slovenske književnosti. Prišlo je do absurda, ko potrošništvo njihovo kreativnost primora spremeniti v reklame, kjer izstopa Ivan Cankar s svojim zaničujočim odnosom do matere.

Domnevno iz tega izvira slovenska zafrustriranost, ki pa na koncu koncev izbruhne v vsej svoji veličini. Iz vsega se namreč izrodi reklama za skodelico kave Barcaffé, seveda. V razprodani dvorani Sita teatra je ura in tričetrt karseda hitro minila in na nasmejanih obrazih vendarle pustila malo ponosa nad tem, kar s(m)o, saj bomo tudi mi na koncu pristali v nebesih in tam zaplesali t. i. »chicken-dance«, v čast temu, da s(m)o preživeli in obstali kot Slovenci.

Marko Nakrič



023
KRALJI
ULICE

PRŽAN PSYTRANCE OPEN AIR

Nekega dne v deževnem aprilu se je končno spet organiziral event na prostem, ki se ni oglaševal na vsakem koraku in te vabil v svoj objem preko plakatov in ostalih propagandnih sredstev. Preprosto se je informacija za dogodek prenašala od ust do ust ter preko Facebooka in



elektronske pošte ter tako že vnaprej zagotovila dobro zabavo z dobro ekipo glasbenih entuziastov. In res je bilo tako in še bolje. Tako se je sredi aprila v Pržanu odvijal Psytrance open air, kjer so svoje didžejske sposobnosti dokazali Agent mushroom, ID, Kilgore Trout, Kris Kylven, Magica, N.E.O, The Shtrom, Zvuk, ter Power Psytrance Live Act v izvedbi Avstrijca Andreasa Moserja (Materia). Dvanajsturni plesni dogodek me je, kakor mnoge druge, resnično navdušil, saj so me psihadelični zvoki peljali skozi noč, ki je minila, kot bi trenil. Psytrance, v dobesednem pomenu, te je prijel za roko in te ni izpustil vse do konca, ki je seveda, kakor vedno, prišel prehitro. Deževne kaplje so se nas usmилile in le redkokdaj

obiskale, vendar je bilo tudi v tem primeru poskrbljeno, da je dogodek potekal nemoteno z drugim dance floorom pod streho. Ples pod milim nebom z izredno dobro glasbo je le malokategorega pustil ravnodušnega, saj so vsi D. J.-ji s svojim glasbenim izborom dokazali, da razumejo, kaj je psihadelični trans. Za konec so nam postregli še z progressive tranceom in končali obračun z nami, skoraj točno opoldne. Prav je, da širim besedo, da vas povabim na plesne dogodke, ki jih pripravlja Flying Carpet, kajti čaka vas pravi drive, globok in popoln psytrance. Čaka vas dobra zabava, z dobro glasbo, ter veliko plesnih in ostalih užitkov.

Jean Nikolić

8. FILMSKI FESTIVAL KINO OTOK SKOZI OČI PROSTOVOLJCA

V Izoli je med 30. 5. in 3. 6. potekal 8. filmski festival Kino Otok. Nekateri prostovoljci smo se dobili že v torek ob 8.30 zjutraj, da se spoznamo in zvemo, kaj bomo na festivalu delali. Sam sem se prijavil v interventni vod, katerega vodja je bil Matjaž Derin. V torek 29. 5. smo prvič pripravljali prizorišče, in sicer za brezplačno projekcijo filma Playtime režiserja Jacquesa Tatija, ki je bil za Izolčane brezplačen. Bil je tudi preizkušnja za vse nas, ki smo na festivalu sodelovali. V poznih nočnih urah se je zaključila projekcija in interventni vod je moral še pospraviti prizorišče na Manziolijevem trgu, kjer so se projekcije odvijale. To je namreč glavno prizorišče, kino pod zvezdami. Kljub delu, ki sem ga imel, sem

si lahko ogledal kar nekaj filmov: kitajski film Preprosto življenje režiserke Ann Hui, ki govori o ljudeh, ki se imajo preprosto radi, iranski film Začasne poroke režiserja Reza Serkaniana, zadržano pripoved o pustolovščini, ki jo vodi hrepenenje, mongolski film Pesem dveh konjev režiserja Byambasurena Davaa, v katerem nam je pevka Urna Chahar-tugchi podarila glasbeni nastop, film Cezar mora umreti režiserjev Paola in Vittoria Taviani, beg iz črno-bele realnosti v barviti svet umetnosti in film makedonskega režiserja Pank ni mrtev. Vsi smo bili tudi veseli, ker v Izoli v času trajanja festivala ni bilo dežja kljub črnim oblakom, ki so bili nad nami. Seveda so se filmi predvajali tudi v kinu Odeon, v kulturnem domu in na svetilniku video



na plaži. Pet dni festivala je hitro minilo in nekateri smo že z mislimi na 9. filmskem festivalu prihodnje leto. Vsi, ki sedaj niste bili, ste prisrčno vabljeni naslednje leto v Izolo na 9. filmski festival.

Andrej Pugelj



Izza rešetk:

KAZEN NAJ BO VZGOJNA

»Kaznivo dejanje je protipravno dejanje, ki ga zakon zaradi svoje nevarnosti določa kot kaznivo dejanje in hkrati določa tudi njegove znake in kazen zanj.« Ta definicija je zapisana v 7. členu Kazenskega zakonika RS (KZ RS). Torej, ko se zaporna kazen izvrši nad storilcem, je le-ta soočen z dejstvom, da namen zaporne kazni služi varnosti družbe, z drugimi besedami, da je pač moral biti iz nje odstranjen, umaknjen. Sicer on še vedno biva, a je prikrajan življenja. V zaporu ne živiš ampak le obstajaš. Med obstajanjem pa se nenehno, intenzivno spreminjaš. Moraš se, saj te v to silijo okoliščine; zaporniške uredbe in pravila med samimi obsojenci. Sicer se v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) obsojencem omogoča pomoč pri soočanju s svojimi dejanji, prizadevanje je namenjeno lažji integraciji v družbo po odpustu, a dostikrat to ne zadostuje. Kajti vsak obsojenec mora najprej sprejeti in ozavestiti dejstvo biti kriv, saj se merila kaznivega dejanja od države do države razlikujejo, pa ne samo merila, tudi dejanje samo. Za primer: Bližnji vzhod kakor tudi Azija nasploh, so države, ki slovijo po izjemno represivnih vzgojnih ukrepih in dolgih zapornih kaznih glede prekrškov, povezanih s psihotropnimi snovmi, Kitajska nasilno obravnava večino kaznivih dejanj, najvišje pa kotira državljanska nepokorščina. V državah Južne Amerike so kriminalna dejanja povezana z mamili uvrščena v višji rang kaznivosti, v ZDA so na lestvici najstrožjih kazni teroristična dejanja itn. Kako naj torej obsojenec objektivno gleda na svoj zločin? Tako,

da se mu o slednjem omogoči pogovor na širši ravni. Da se strokovni delavci v zavodu z njim pogovarjajo ne vedno in le na subjektivnem nivoju, se pravi, da ne obravnavajo le njegovega zločina in kazni, ampak tudi pojem kaznivega dejanja in kriminalitete nasploh. Oboje, zločin in kazen mu je treba predstaviti strukturirano (a razumljivo), z vidika človekove narave, vendar tudi podkrepljeno s primeri dobre prakse, konkretno to pomeni s primeri, kako jasna predstava o zločinu in posledično kazni vpliva na zmanjšanje povratništva. Vendar tega pristopa v zavodih za prestajanje kazni zapora ni moč zaslediti. Ne, tam se je vsidralo splošno, predpotopno mnenje, da so zaporniki preprosto zločinci, da so ljudje nagnjeni h kaznivemu dejanju ne glede na vse, (o tem pa sodijo po zastarelih lestvicah izpred nekaj stoletij) in kot take, se pravi, kriminogena bitja, globlja razprava o zločinu in kazni ne utegne zanimati (verjame se celo, da večkratni povratniki niti niso zmožni poglobljenega razmišljanja). Iz tega je razvidno le eno – prevladujoče splošno mnenje o obsojencih je, da so hudobni, zviti, manipulativni in koristoljubni. Seveda ob tem ni začrtane jasne meje med dejanskimi duševno bolnimi in ljudmi, ki so kaznivo dejanje storili pri zdravi pameti. Le kaj bi o teh manipulacijah znala reči tista dobra tretjina svobodnih, ki bi morali biti notri. Pa niso ...

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

8 MESECEV V PISKRU, 3., ZADNJI DEL

Na polodprtem oddelku sem prišel v sobo s sedmimi Velenjčani, med katerimi je bil tudi »boss«, ki so se ga vsi bali, saj so vsi posli šli preko njega. Sam sem se z njim kar dobro razumel. Ker sem bil v sredi disciplinskega postopka, so mi bili izhodi vzeti za 30 dni. Takoj pa, ko sem spet imel izhode, sem začel delati za »bossa«. Vsakič, ko sem se vrnil, sem s sabo pretihotapil drogo in pribor. Omenjeno je »boss« prodal in zase obdržal 10 %, ostalo je bilo moje. Tako sem imel ves čas, ki sem ga prebil v zaporu, dovolj denarja, pa še plačo. Sicer je bila mizerna, pa vendar sem jo dobival. Minila nista niti dva tedna, odkar sem ponovno imel izhode, ko me je doletela prva smrt v moji družini. Umril je nečak Jaka, star 2 leti, ki je sicer bolehal za neozdravljivo dedno boleznijo. Umril je na operacijski mizi med 4-urno operacijo na srcu. Čeprav nisem bil ravno navezan nanj, je bil zame to šok. Za njegov pogreb so mi odobrili 9-urni izhod. Približno dvajset dni po pogrebu sem izvedel, da je moja mama v bolnišnici in da jo operirajo. Oče mi je sporočil, da so mu zdravniki priznali, da je pred njo, če bo seveda nadaljevala z zdravljenjem, še približno leto in pol življenja. Že to me je šokiralo. Nato pa je prišel TISTI petek. Bil sem na delovnem mestu, tako kot vsako jutro, ko je v delavnico vstopila vzgojno-strokovna delavka in me prosila, če grem z njo na pogovor. Takoj sem zaslutil, da je nekaj narobe, v želodcu me je zgrabila huda bolečina, in ko sem ji tako sledil proti njenemu kabinetu, sem razmišljal, kaj bi lahko bilo narobe. Nič me ne bi moglo pripraviti na naslednje novice. Rak se je razširil na jetra, pljuča in srce in moja mama je umrla tisto jutro. Takoj so me odpeljali nazaj na oddelek, saj sem bil opravičen od dela za naslednjih 14 dni. Na oddelku so me pričakali psihiater, zdravnik in dva strokovna delavca, predpisali so mi terapijo in še sedaj ne vem, kakšne tablete sem jedel naslednja dva tedna. Vem samo, da so me 3x na dan filali z njimi in da sem ves čas spal, za vsak obrok so me morali buditi. Šele kasneje sem izvedel, da je sestra en dan pred mamino smrtjo klicala v zapor, če me lahko pripeljejo, da se

dostojno poslovim od nje. Vendar je bil takrat večer in upravnica zapora ni več delala, drugi pa niso imeli pooblastil, da bi mi to lahko odobrili. Med smrtjo nečaka in moje mame je minilo le 28 dni in zaradi ocene psihiatra, da sem nagnjen k samomoru ali pobegu, so najprej želeli, da grem na pogreb vklejen in to v spremstvu paznikov. S tem se moja sestra seveda ni strinjala zaradi ostale družine, in je moj prihod zavrnila. Kasneje so se vendarle odločili in mi odobrili 6-urni izhod. Sedmine se nisem mogel udeležiti, ker mi je zmanjkalo časa. In to kljub temu da sem imel vikend izhode. To pomeni, da če mi mama ne bi umrla, bi lahko šel čez vikend ven. Nekaj tednov po tem so se začeli problemi na oddelku. Od skupno 65-ih izhodov, sem 52-krat v zapor pretihotapil prepovedane stvari. Drugi zaporniki so mi to zavidali, saj so vedeli, da precej zaslužim, in tako se je začelo šikaniranje. Obračali so mi omarico, se norčevali, žalili mamo. Stanje je bilo nevzdržno in zaprosil sem za prestavitev na suhi oddelek. Prošnjo so mi odobrili. To je bil oddelek za mladoletne, brez drog ter s poostrenim nadzorom paznikov. Tam sem ostal do konca svojega prestajanja kazni in bilo je res fino. Pridno sem delal, upošteval sem hišni red, bil točen pri vračanju z izhodov. Pazniki so mi zaupali in vedno so mi zaupali dela, ki so se izvajala izven zapora. Tako je prišel oktober in napisal sem prošnjo za pogojni izpust. Prošnjo so mi odobrili v sredo, v petek sem šel na vikend, ki sem si ga prislužil kot najboljši delavec, in nato sem koristil še 22-dnevni dopust. Prislužil sem ga, saj sem v zaporu delal 6 mesecev. Po dopustu pa sem se moral vrniti v zapor še za vikend oz. 3 dni in ti dnevi so bili v zaporu moji zadnji. Preživeti sem ji moral v samici, saj so pazniki domnevali, da sem zopet kaj prinesel. Tako se na koncu nisem imel možnosti od njih niti dostojno posloviti.

Perice



Gogijeva kolumna:

ČAS ZA SLAVOSPEVE

foto: Tomislav Gruden - G1S

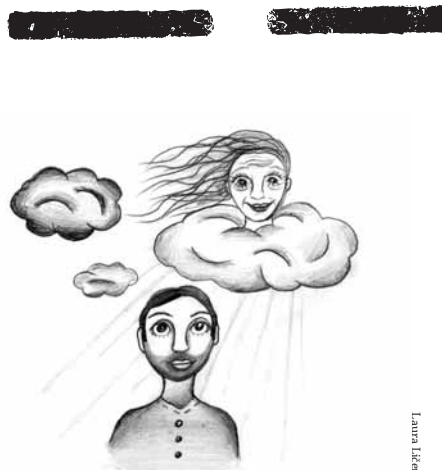
Ne boste mi verjeli, ampak navajen sem, da me nadirajo. To se mi tako ali tako dogaja vse življenje. Morate pa seveda ločiti med pozitivnim in negativnim nadiranjem. Od »mame« Zdenke sem dobesedno ošteti in to vsak dan. Oba pač veva, da se ne bom spremenil. Mimogrede rečeno pa se tudi ona ne bo. Imam pa jo zelo, zelo rad. Verjemite mi, da si dejansko želim, da bi živela še vsaj 30 let. Je pač ena izmed tistih, ki me prenaša z vsemi mojimi napakami vred. Teh pa imam, kot ve vsak, ki me pozna, ogromno. Cenim jo. Verjemite mi na besedo in bog ne daj, da se njej in njenim kaj zgodi. Ne bi bilo dobro! Že nič kolikokrat sem povedal, da ljudi cenim po dobroti in ona je v tem smislu izpopolnjena v nulo. Verjemite pa, da ne hvalim kar tja v tri dni, saj tega nisem tudi nikoli počel. Če bi bilo več takih mamic, tega niti ne bi bilo za »držat«. Malo smeja naj vseeno bo, a resnica je ena. Ona si zmeraj vzame čas, da svetuje tistemu, ki je v stiski. Vsakomur prisluhne in tudi dobro ve, zakaj mu je kaj svetovala. Osebnost se ravno ne marava, po drugi strani se imava pa neizmerno rada. Spoštujeva se in oba nekako pričakujeva, da bo tako tudi ostalo. Na tem mestu pa že moram priznati, da sem ogromen del življenja posvetil iskanju sočutja, najprej do samega sebe, potem še do drugih. Verjemite mi, da sem ga našel. No, Zdenka je take sorte, da non-stop dela in je jezna na tiste, ki ne, sploh pa na tiste, ki se niti ne potrudijo, da bi. Trudi se na vse kriplice, da nas, zabušante, spravi v pogon. To dokazuje na lastni koži in to tako, da ves čas dela. Če bi se to prekleto

Mariborčani sploh kdaj znali kaj odločiti in to enkrat za vse večne čase, bi na volitvah dobesedno morala zmagati ona. Ne laže, pa še definitivno je, da je mlada. In pozna me tako dobro, da točno ve, kako razmišljam. Obratno ne bi mogel trditi, saj sem v takih vodah pravzaprav vajenček. Ampak pogledajte; če pomagaš komu v krizi, si pomagal tudi ostalim. Če pa nimaš s čim pomagati, pa z lahkoto najdeš sponzorja. Tisti z lahkoto je sila precejšen. Zame je važno le, da me podpira. In ni vse v denarju! Važen je pristop, odnos, ki ga čutiš. Tako bi lahko povzel: če hočeš biti vsaj malo popularen, moraš kartico štempljati pri moji »mami«. Zagotovljeno ti je, da ne boš potreboval spovedi. Prava zvezda je in verjemite, da se vsi, ki prihajamo k njej, tega zelo dobro zavedamo. Je pač šefica, ki zelo rada pomaga. Da pa ne bo pomote: ne pomaga pa čisto vsakemu, saj kam bi pa sicer prišli?! Lahko mi verjamete, da če bi bila vsaj malo hudobna, bi bila danes prava bogatašinja. Pa ne me narobe razumet! Bogatašinja pravzaprav je. Ima zelo sočutno srce in zato jo tudi neizmerno spoštujem. Pa da ne bo po nepotrebnem pomote. Spoštujejo jo tudi drugi stalni gosti. Veste, včasih je nasvet bolj pomemben od bilo kakšne druge pomoči. Ta moja »mamica« pač zna. To ima v genih. Tega pa ne pišem brez razloga in podlage, kot tega nisem še nikoli počel. Še tole bi dodal: ni vse v denarju, pač pa v spoštovanju! Velikokrat sem se dobesedno boril, da bi dosegel bistvo spoštovanja. Veliko energije in truda sem vložil v to. In še dandanes to počnem, saj menim, da je to

ena pomembnejših zadevščin. To je moje mišljenje, v katerem ni nobene hudobije, saj se le-ta zna vedno boleče vrniti. Da pa ne zavlačujem po nepotrebnem, bom rekel le še: spoštujmo se! Osebnost sem zelo spoštovana oseba. Vem, da ste se ob tem mnogi iz srca nasmejali, pa saj je tudi to nekaj. Sem, kar sem.

Vedno vaš Gogi

NA TEM MESTU PA ŽE MORAM PRIZNATI, DA SEM OGROMEN DEL ŽIVLJENJA POSVETIL ISKANJU SOČUTJA, NAJPREJ DO SAMEGA SEBE, POTEM ŠE DO DRUGIH. VERJEMITE MI, DA SEM GA NAŠEL.



Laura Likar

LJUDSKA KUHA - MAKARONI IN SIR (MAC&CHEESE)

Potrebujemo:

100 g testenin po izbiri
2 sirčka (Zdenka ali še bolj Alpski sir, zelen)
maslo (eno kockico)
5 dag sira po izbiri (dobro topljivo)
1 smetano

Priprava:

Medtem ko čakamo, da zavre voda v loncu za špagete, v

kozici ali ponvi pripravimo omako, in sicer takole: kanemo nekaj kapljic olja in dodamo maslo. Ko se le-to stopi, dodamo smetano in v njo oba sirčka in sir. Na lahnem ognju mešamo do vretja. Damo na stran in zakuhamo testenine v vrelem slanem kropu. Testenine odcedimo in jih stresemo v ponev k omaki. Ponev ponovno damo na štedilnik in mešamo. Ko opazimo, da se je omaka enakomerno razporedila in je lepo stopljena, serviramo. Dober tek!

Biba

PISMO BRALCEV

Pozdravljeni,
z možem sva že precej časa kupca vašega časopisa, vendar pa sva zadnje čase s tem kar malce prenehala. Pri tem bi še poudarila, da nisva imela rednega prodajalca, saj sva ga kupovala ob priliki v mestu oz. kjer sva srečala prodajalca. Razlog se nahaja v tem, da se nekdo pretvarja za prodajalca časopisov v centru Ljubljane. Zgodilo se nama je dvakrat že pred časom in enkrat ne prav dolgo nazaj. Gre za moškega z dolgimi lasmi, ki je hkrati precej agresiven pri svoji prodaji. Njegov način poteka nekako takole: najprej pove za Kralje ulice in izvod časopisa drži v roki, da ga lahko vsak vidi. Nato nekaj govori o stiski in da rabi denar, na koncu pa le vzame denar in gre, časopisa seveda ne dobiš. No, enkrat sem dobila časopis star nekaj mesecev, ko sem mu izrecno rekla zanj. Moram reči, da je bila zelo zoprna izkušnja, nedolgo nazaj tudi za ostale goste zunaj v slaščičarni Zvezda, kjer se je to dogajalo. Nekateri so mu dali denar in ostali dolgih nosov in ogorčenih pogledov.

Tako sem sedaj zelo previdna pri nakupu časopisa. Najprej si ogledam, da ima prodajalec res več izvodov in da ob nakupu res

da izvod časopisa kupcu. Videla sem že tudi priponke z imenom prodajalca, kar se mi zdi tudi v redu.

Bi pa zelo pohvalila prodajalca od včeraj, imena žal ne vem. Prodajal je pred Hoferjem zraven Žal, pobrit po glavi, srednjih let. Ker nisem imela drobiža, sva se dogovorila, da mu dam 5 EUR in mi vrne 3 EUR. Vse brez problema, z velikim nasmeškom. Da mi izvod časopisa in z otrokom odpeljem parkirat nakupovalni voziček. Ko sem otroka dajala ven, se mu je sezul škorenjček. Takoj je priskočil, pomagal obuti škorenjček in odpeljal pospraviti voziček ter seveda takoj vrnil žeton. Vse to z velikim nasmeškom, tako da mi je zelo polepšal dan s svojo prijaznostjo.

Želim vam še naprej veliko prijaznih prodajalcev, ki so odraz vašega dela ter čim manj prevarantov, saj s tem pridobiš grenko izkušnjo. Upam, da sem s tem opisom kaj pomagala, da mu boste to lahko nekako preprečili.

Lp, Jana

PODPIRAM!

Prodajalka Marija je o sebi povedala:

»Če imaš izkušnjo, da nimaš, kar bi potreboval in veš, kako je biti brez doma in brez denarja, ti to delo prav pride. Pri njem mi je vseč, da je denar, ki ga prislužiš takoj tvoj, in ni nobenega davka. S prodajanjem postaneš bolj samostojen, saj tako zaslužiš nekaj denarja in lahko tudi kam greš, skratka nisi vezan samo na dom.«

Kupka Janja je o časopisu povedala:

»V Kraljih ulice preberem vse, zanimajo me predvsem zgodbe ljudi.«



foto: Špela Strelec

Prodajalka Tatjana je o sebi povedala:

»Prodajati časopis je fino, ker spoznam nove ljudi, ki mi podarjajo nasmehe. Všeč mi je tudi, da lahko delam, kadar mi odgovarja. S prodajo časopisa si zaslužim za najemnino.«

Kupka Mojca je o časopisu povedala:

»Pri tem časopisu mi je všeč, ker je drugačen od drugih. V njem lahko preberemo stvari, ki bi drugače ostale skrite. Kupim ga občasno, in to kak dan, ko se za to odločim, ne pa vsakič, ko mi ga ponudijo.«



foto: Špela Strelec

INTERVJU Z OSEBO, KI SAMA SEBE UVRŠČA MED LGBTQBB POPULACIJO

Kako se trenutno počutiš?

Moje trenutno počutje je dobro, imam slabe in dobre dneve tako kot vsi ostali, predvidevam. (smeh)

Kakšne so bile do sedaj tvoje ljubezenske izkušnje?

V srednji šoli sem imela resno punco, s katero sem bila slaba 4 leta. Pred tem sem imela par zmenkov in punc v narekovajih, saj vsi vemo, kako je v osnovni šoli. So pa že takrat vsi, ki so me poznali, vedeli, da sem lezbijka, in morem reči, da sem jim zelo hvaležna, da nisem bila deležna nikakršnega šikaniranja. Po končani večletni zvezi s Sanjo sem imela par ljubimk, vendar nič resnega. Potem pa je prišla droga, in moje življenje se je vrtelo le okoli tega. Sem pa v tem času spoznala svojega najboljšega prijatelja, ki mu zaupam s svojim življenjem in vem, da mi bo vedno stal ob strani. Ni tako lahko najti brezpogojnega prijateljstva, in kolikor mi je droga naredila slabega, sem hvaležna, da se je vse odvijalo tako, kot se je, ker ga drugače verjetno nikoli ne bi spoznala. Fanta nisem nikoli imela. S punco sem bila prvič pri svojih 15-ih letih, s fantom pa sem prvič spala pri 24-ih letih, pa še to iz radovednosti z mojim najboljšim prijateljem. Drugače si sploh ne znam predstavljati, da bi bila s fantom.

Ali se prično tvoji ljubimke do tebe drugače obnašati, ko izvedo, da si socialno ogrožena, brezdomna, revna?

Do sedaj nisem imela takšne izkušnje. Je pa res, da nikoli nisem bila prav brezdomka. Sem zdravljena odvisnica in to je večkrat problem, saj ljudje niso dovolj informirani. Avtomatično povezujejo droge z raznimi prenosljivimi boleznimi, nečistočo, zanemarjenostjo, verjetno zato, ker je edini stik, ki ga imajo z odvisniki, s tistimi na cesti, ki prosijo za denar, ne zavedajo pa se, da obstaja več vrst odvisnikov. Ja, še večji problem od odvisnosti pa je denar. Skratka, da bi se oseba obnašala drugače zaradi teh stvari, ko jo že spoznaš oziroma se z njo

zapleteš, se mi ni zgodilo. Je pa problem na začetku, ko nekoga šele spoznaš, hodiš na zmenke itd. Takrat kaj hitro »poberejo šila in kopita«, ko vidijo, da si ne moreš privoščiti niti čisto banalnih stvari, kot sta kino in večerja na primer. To so moje izkušnje iz preteklosti, v tem trenutku pa se stvari, hvala bogu, obračajo na bolje.



foto: Žigažaga

Ali starši vedo za tvojo spolno usmerjenost?

Da, starši vedo, da sem lezbijka, vendar se o tem ne pogovarjamo. Do sedaj še nisem spoznala tiste ta prave, ki bi jo bila pripravljena predstaviti svojim staršem, ampak vem, da ne bi bilo nikakršnih problemov. Mojo mamo predvsem skrbi, kaj si bo o nas mislil ostali del družine, saj smo precej velika družina in mislim, da se ona najbolj obremenjuje ravno s tem ... Oče je, kar se tega tiče, bolj sproščen in ga ne zanimajo mnjenja ostalih. Prvi sta za mojo spolno usmerjenost izvedeli babici. Ker je moj stric gej, je babica to nekako sama ugotovila tudi zame. Sploh ne vem, zakaj bi se morali ukvarjati s tem, kdo ve in kdo ne. Si, kar si. Ali je vaš otrok mogoče prišel do vas in rekel: »Mami, jaz sem pa hetero?«

Ali starši vedo, da si na cesti oziroma socialno ogrožena?

Ne ravno, od 14. leta dalje sem finančno samostojna. Sicer smo z družino zelo povezani, ampak pri mojih letih nekako nimam srca s tem obremenjevati starše. Vedo, da nisem ravno najbolje z denarjem, ne vedo pa, da se mi je v času odvisnosti

nabralo kar nekaj dolgov, ki se jih sedaj trudim poplačati. Če bi bili moji starši bolj premožni, bi se na njih obrnila v smislu posojila, tako pa sta oba iz delavskega razreda in morata že sama skrbno ravnati z denarjem.

Ali poznaš lezbično sceno v Sloveniji?

Ko sem bila mlajša oz. mladoletna, sem bila velika na sceni. Zaradi svoje odvisnosti pa sem bila zadnja leta nekoliko »out« na tem področju. Zdaj pa se počasi gibljem naprej oz. nazaj na sceno, ali kako bi temu rekli.

Pogosto žuraš na sceni?

Ne, kot že rečeno, zadnjih par let nisem, saj se je zaradi moje odvisnosti od nedovoljenih drog moj način življenja kar precej spremenil. Vse se je vrtelo okoli droge, tako da dobesedno nisem imela časa za druženje, družabnost ... Tisti, ki jih na novo spoznaš, so večinoma itak na isti poti kot ti. Zaradi droge čustveno nekako zakrniš in ti niti ni do tega, da bi šel kaj ven, na zmenek ali kar koli podobnega. Če pa že, pa tako ali tako ne traja dolgo, saj v zvezi nikoli ni samo en odvisnik. Ali sta oba ali pa ni noben.

Se počutiš sprejeto v svoji socialni mreži (med ostalimi brezdomci) kot lezbijka?

Ja, s tem nikoli nisem imela problema. Morem reči, da do sedaj nisem imela nobene slabe izkušnje z ljudmi, ko sem jim povedala, da sem lezbijka.

Se na splošno počutiš sprejeto?

Ja, v mojem krogu ljudi vsekakor. Res pa je v Sloveniji še veliko homofobije, vendar se s takšnimi ljudmi ne ukvarjam in če me kdo ne mara in se noče družiti z mano, se pač noče. To je njegova pravica in niti najmanj me ne zanima, ali je to zaradi moje spolne usmerjenosti ali česa drugega.

Kako bi oblikovala sebe in svojo okolico, če bi ti nekdo dal možnost za to?

Enakopravnost za vse.

Ena Ana

Tudi tokrat objavljamo tri zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

PACKING = pripomoček, ki se uporablja za ustvarjanje vtisa penisa, npr. pri trans moških in kraljih preobleke (najpogostejše zviti par nogavic ali umeten penis z modi, ki je na voljo v specializiranih trgovinah)

FARAONKA = lezbijka, ki ni nikoli seksala z moškim

CROSS DRESSING = preobrazba s pomočjo oblek, ličil, lasulj idr. v spol, ki ni njen/njegov biološki; velja predvsem za transspolne in transseksualne osebe, kralje in kraljice preobleke

Pripravila: Tanja Vuzem

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strip ob bok knjižnim klasikom – Zoran Smiljanić
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 26. 5. - 25. 7.

KAJ: Keramika v Magistratu - odprtje razstave

KJE: Mestna hiša (Magistrat)

KDAJ: 3. 7.

Razstava bo na ogled do 25.8. (vključno s popoldanskimi delavnicami z glino na različne teme - med 17.00 - 19.00)

KAJ: Likovna razstava Helene Crček

KJE: Knjižnica Dobrova, Ulica Vladimirja Dolničarja 2, Dobrova

KDAJ: 20. 5. - 20. 8.

KAJ: Mandale – razstava udeležencev tečaja risanja mandal

KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61

KDAJ: 1. 7. - 31. 8.

Delavnice

KAJ: Govorica telesa (3. del) – Lilijana Pahor (izobraževalna delavnica Borze dela)

KJE: Knjižnica Fužine, Preglov trg 15, Info točka Borza dela

KDAJ: 11. 7. ob 15.00

Razno

KAJ: Skok po knjigo (športno tekmovanje v skoku v daljino z mesta v treh kategorijah: otroci do 10. leta, mladina do 20. leta in starejši od 20 let. Vsak udeleženec lahko nastopi večkrat.

Rezultati bodo ves čas tekmovanja izobešeni v knjižnici, tekmovalci bodo nagrajeni s praktičnimi nagradami.)

KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61

KDAJ: 1. 6. - 29. 8. (vsako sredo v mesecu ob 9.00)



Janez

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC

6. DEL: ARHIVIRANJE

V času analogne fotografije, torej tiste, posnete na film, se na prvi pogled zdi, da je bilo arhiviranje fotografij bistveno lažje. V časopisnih medijih so razvili le toliko filmov, kolikor jih je bilo tistega dne posnetih, oziroma kolikor se jih je za objavo uporabljalo. Ostalo se je pustilo za kasnejšo uporabo. Bilo je torej precej enostavno. Večina uporabnikov je film razvila, ko se je ta pač zapolnil. Fotografije se je zložilo v albume in negative shranilo v omaro. Posnetki so bili dokaj na varnem, če odštejemo »negativne« raziskovalne poti otrok in možne naravne nezgode (seveda, v mislih imam požar, potres).

In čemu se v tokratni rubriki sploh posvečamo arhiviranju? Če ste eden tistih fotografskih navdušencev, ki skoraj nikamor ne stopite brez svojega škljoc aparata, potem po vsej verjetnosti ne bi želeli izgubiti dobrih fotografij, ki ste jih uspeli posneti. S pregledovanjem starih fotografij ujamemo neskončni tok zgodovine, ki jo rišemo s svojim škljoc aparatom in pretvorimo v spomine.

Glede arhiviranja posnetkov v času digitalizacije ne bi zgubljal besed. Vsak ima svoj sistem arhiviranja, priporočam ga zgolj zato, da se zavarujemo pred morebitno izgubo posnetkov zaradi (lastne) človeške zmotljivosti. Da pa se diski, zgoščenke oziroma USB-ji ne bi preveč polnili, priporočam le shranjevanje kvalitetnih posnetkov. Žal večina ljudi ne bi za nič na svetu zbrisala niti enega samcatega posnetka. V



foto: Žigažaga

takem primeru lahko uberete tako pot, da posnetke, ki niso kvalitetni, shranite na medij (jih pač date razviti) in jih potem spravite v škatlo (kot nekoč), iz PC-ja pa jih lahko mirno zbrisete.

Da pa boste sploh imeli na razpolago material za arhiviranje, vam želim še naprej uspešno in sproščeno fotografitanje.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Potrebujem delujoč televizor, po možnosti z večjim ekranom, saj sem slaboviden. Če ga ne potrebujete, mi ga prosim podarite. Če ste v Ljubljani, ga lahko pridem tudi iskat. Najlepša hvala! Moj telefon: 051 893 672

Prevzamem nevozna kolesa, sirote brez lastnika. Rad bi jih naredil spet uporabne in zaželenne, tako da bi si lahko poiskale nov dom in dobrega lastnika. KTM: 070 236 606

Pripravljena sem ponuditi pomoč osebam na domu. Stara sem 65 let in prejemanj samo denarno socialno pomoč, s katero pa zelo težko preživim. Sem vestna in poštena. Skromnemu protiplačilu bi bila pripravljena pomagati pri gospodinjstkih opravilih (kuhanje, pospravljanje, čiščenje ipd.). Pošteni ljudje, prosim pomagajte in me pokličite na 040 901 813, Marija

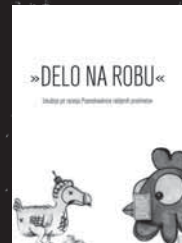
Prosim, če bi mi kdo podaril delujoč računalnik. Hvala. Kontakt: 070 325 812

Šivanje po meri in vsa šiviljska popravila nudim po zelo ugodnih cenah. Vida 040 971 807

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h-16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.



029
KRALJI
ULICE



SMS-KOMENTARNICA: 030 323 320

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 320. VABLJENI K SODELOVANJU!

6. 6.>> Živjo, redno kupujem vašo revijo in ste res super. Edino, kar pogrešam, je igrice sudoku. Lp, Tina

9. 6.>> Dragi Kralji ulice. Sem na dopustu v Izoli in z velikim veseljem prebiram vašo revijo. V vsakem prispevku je čutiti vašo energijo, optimizem in pa veliko srce. :-)) Vse dobro vam želim tudi v bodoče, Marjetka

11. 6.>> Prodajalec 701, dobro, da te imam, kajti polepšal mi več kot le en dan! Mateja, Nova Gorica

15. 6.>> Skupaj s hčerko zelo rada prebirava vaše zgode in še najbolj poezijo. Izjemni ste. Veliko sreče, Ana in Maja





			7	5	2		6	
1							4	
2								
				3			1	7
5	3		2	1	4		8	9
	1	4			8			
9						8	3	
				8	6			5
	8	6				2		

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Hrvaška sopranista Kunc-Milanov,
- (2) turistični kraj v Črni gori,
- (3) nebo, podnožišče, najnižja točka nečesa,
- (4) avstrijski slikar dunajske secesije Gustav (1862–1915),
- (5) največja arterija.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					



POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencu prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki je: Robi Šašek iz Mengša.

AFORIZMI

Pravica in krivica sta sestri, prva šepa in težko pride na cilj, druga pa je trdnega zdravja in pride kamor koli hoče, mar ne?

Gregor B. Hann

Sedaj so tudi mačke ostale brez zaposlitve, saj so miške kar naprej za računalnikom!

Gregor B. Hann

Razvpiti »tajkunski« odvetniki niso najnedolžnejši primer zlorabljanja pravne države.

Jurij Kunaver

Imam rešitev. Država naj igra Evro loto.

N2

VICI

Od česa živi?

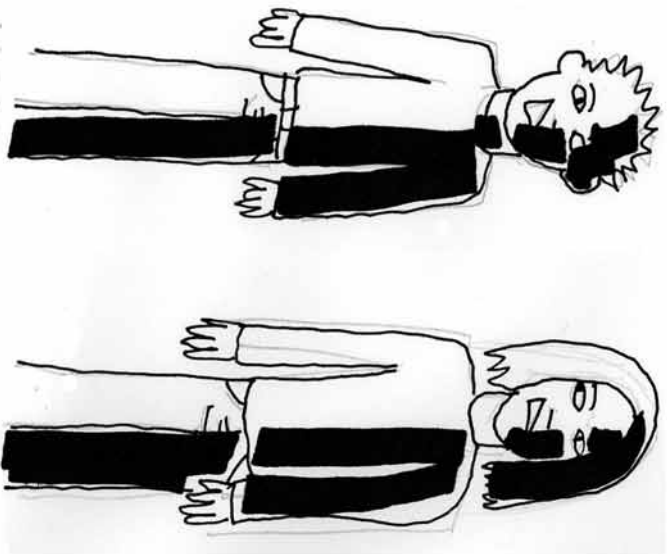
Policaj sreča klošarja in ga vpraša: »Cele dneve vas vidim, da sedite v parku. Od česa živite?« Klošar odgovori: »Od zraka.« »Kako za hudiča od zraka?« vpraša policaj. Klošar odgovori: »Ponoči v avtomehanični delavnici pumpam kolesa.«

Gregor B. Hann

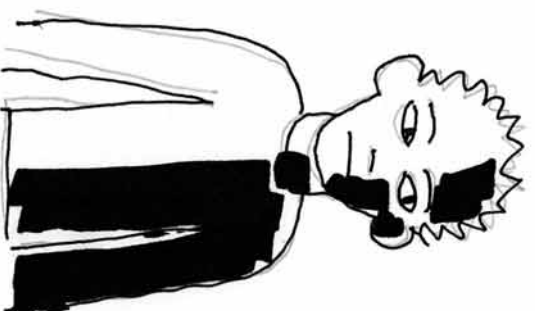
Prometni predpisi

Policist ustavi blondinko: »Gospodična, vozili ste 100 km/h, dovoljeno pa je pol manj.« Blondinka ponižno pogleda v tla. »Gospodična, v krvi imate 2 promila alkohola, dovoljeno pa je le 0,5 promila.« Blondinka spet povese glavo, policist pa nadaljuje: »Gospodična, povozili ste štiri ljudi.« Blondinka žalostno dvigne pogled in vpraša: »Koliko pa je dovoljeno?«

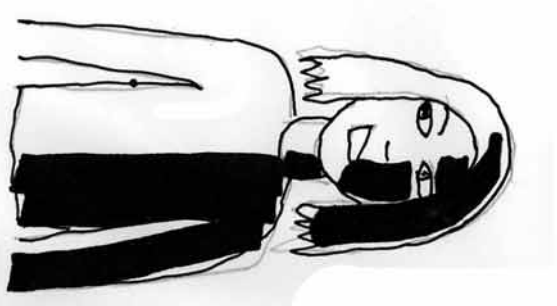
Zmajček



NAJRAJE BI NAREĐIL SAUČHOD
 VAKO A BOŠ SKOČIL U
 LUBLAUCO



JA BI, SAUČO ČAKAČI
 DA BO ČISTA, DA BOH
 VIDEL VAKO BOH
 UMRIL!



HIN, POČEH BOŠ PA JE
 DOUGO ŽIVEL. ?!

SAUČHOD

NIK*

MAJA IN IGOR

Rada sem med ljudmi in prodaja časopisa mi to zagotavlja.

Maja Lana

Rad se ukvarjam z glasbo.

Igor

